

POPIS STANOVNIŠTVA KOPNENOG DIJELA ZADARSKOG OKRUŽJA IZ 1610. GODINE

Zdenko DUNDOVIĆ
Teološko-katehetski odjel
Sveučilište u Zadru
Zadar, Hrvatska

UDK: 314.1(497.5 Zadar)“1610“
DOI: <https://dx.doi.org/10.21857/yl4okf3549>
Izvorni znanstveni rad
Prihvaćeno: 4. travnja 2019.

U radu se donosi prijepis popisa stanovništva kopnenog dijela zadarskog okružja iz 1610. godine koji je pohranjen u knjižnici Biblioteca del Museo Correr u Veneciji. Rukopis je iznimno važan s obzirom na to da su njime obuhvaćena imena i prezimena glavara obitelji u 19 sela pod jurisdikcijom zadarskog kneza. Jedan takav popis iz 1608. godine objavio je Roman Jelić. Taj popis obuhvaća otočni i kopneni dio zadarskog područja. Zbog vremenske i autorske poveznice usporedit će se popis iz 1610. s popisom iz 1608. godine te ukazati na neke pogreške u Jelićevoj transkripciji pojedinih prezimena. Također, u istom knjižničnom fondu pronađen je skupni prikaz stanovništva grada Zadra iz 1581. godine koji se također navodi kao doprinos razmatranju broja gradskog stanovništva tijekom 16. stoljeća. Konačno, u radu će se pokazati da su za popise stanovništva prvenstveno bili zaduženi mletački knezovi u dalmatinskim komunama, iako su pojedine zbirne popise sastavljali i mletački kapetani.

Ključne riječi: popis stanovništva, 17. stoljeće, zadarsko okružje, migracije, demografija.

UVOD

Roman Jelić objavio je dva izuzetno vrijedna rada o popisu stanovništva otočnog i kopnenog dijela zadarskog područja iz 1608. godine.¹ Osim Jelića, koji se bavio proučavanjem stanovništva Zadra, i drugi su autori objavljivali popise stanovništva zadarskog kraja.² U tim popisima uglavnom se radi o zbirnim izvješćima o broju stanovnika pojedinih mjesta, a nerijetko varira broj popisanih sela. Primjerice, popisom od 1608. godine obuhvaćeno je 18 sela kopnenog dijela zadarskog okružja, a popisom iz 1634. godine tek 12. Zasiurno je tomu razlog, kako je zaključila Ivna Anzulović, što su pojedina mjesta pridodana većim središtima uz koja su bila fizički povezana.

Rjeđe se bilježe popisi stanovništva s naznačenim imenima i prezimenima te ostalim podacima relevantnim za proučavanje demografskih i društvenih

¹ Roman JELIĆ, Stanovništvo zadarskih otoka 1608. godine, *Zbornik Zadarsko otočje*, Zadar, 1974.; R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela zadarskog područja 1608. i 1695., *Zadarska revija*, 6, Zadar, 1985.

² Radove vidi kod: Ivna ANZULOVIĆ, Popis stanovništva zadarskog područja 1634. godine, *Zadarska smotra*, 1-3, 2000., bilj. 1, 111.

kretanja u određenom vremenu. Prvi takav popis za jednu dalmatinsku komunu datira iz 1527. godine, a tiče se upravo Zadra. U bečkom državnom arhivu pronašao ga je i objavio u prvom svesku *Commissiones et relationes Venetae* naš istaknuti povjesničar Šime Ljubić, a Domagoj Madunić donekle je korigirao i modernim historiografskim pristupom obradio podatke toga zadarskog cenzusa.³

Valja zamijetiti da se popisi stanovništva s početka 17. stoljeća mahom odlikuju identičnim obrascem. Popis sačinjava pet kategorija stanovništva: starci (*vecchi*), muškarci sposobni za rad (i rat) (*huomini da fatti*), žene (*donne*), muška djeca (*putti*) i ženska djeca (*putte*). U popisu iz 1634. godine izostavljena je kategorija staraca, čiji je broj inače bio neznatan u popisima pa nije znatnije utjecao na sveukupni broj stanovnika.⁴ S obzirom na to da je popis iz 1608. godine obuhvatio svih pet kategorija stanovništva, a jednako i popis iz 1610. godine, moguće je komparativnom metodom dvaju popisa utvrditi neke različitosti i nadopuniti spoznaje o kretanju stanovništva na zadarskom području početkom 17. stoljeća.

O NARAVI I SMISLU POPISA STANOVNIŠTVA U VRIJEME MLETAČKE UPRAVE

Popis stanovništva iz 1610. godine pohranjen je u fondu Cicogna u knjižnici *Biblioteca del Museo Correr Venezia*, pod naslovom *Descrittione dell'Anime delle Ville di Terraferma nel Territorio di Zara*.⁵ Popis je uvezan u kodeks od 18 folija, bez naznačene paginacije. Autor toga popisa je Giovanni Pietro Gariboldo, *cogitor della Cancellaria della Magnifica Comunità*. Popis je nastao prema naredbi zadarskog kneza Domenega Thiepola u ožujku 1610. godine (Sl. 1). Giovanni Pietro Gariboldo autor je i popisa stanovništva iz 1608. godine, koji je objavio Jelić. Gariboldo je tada po nalogu zadarskog kneza Oktavijana Moceniga izvršio popis stanovništva u kolovozu 1608. godine.⁶ Podatak je iznimno važan jer se radi o rukopisu istoga čovjeka pa je komparacijom Jelićeva objavljenog popisa s originalom iz Venecije lakše utvrditi i korigirati pogrešne transkripcije pojedinih prezimena.

³ Domagoj MADUNIĆ, Mjera grada: zadarski popis stanovništva 1527. godine, *Povijesni prilozi*, god. 36, br. 36, 2009., 23 – 62.

⁴ Usp. I. ANZULOVIĆ, Popis stanovništva, 112.

⁵ Biblioteca del Museo Correr Venezia (dalje: BMCV), *Codice Cicogna* (dalje: CC), ms. 3112, fasc. 2.

⁶ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 558.

Nadalje, usporedbom dosad pronađenih popisa stanovništva zadarskog područja iz 1608., 1610. i 1634. godine zamjetno je da oni nastaju odredbom zadarskih knezova, a redovito na izmaku njihove službe, koja je trajala dvije godine, za potrebe izvješća mletačkom Senatu o službovanju i stanju na mletačkim prekomorskim posjedima. Isto vrijedi i za zbirne popise stanovništva grada. Primjerice, to potvrđuje zbirni popis iz knjižničnog fonda biblioteke Correr u Veneciji iz 1581. godine pod naslovom *Description delle anime di Zara fatta 1581 del mese di febraro*, a sačinjava ga jedan folij na kojem su upisani sumarni podatci o stanovništvu Zadra. Tada je u samom gradu bilo 5410 stanovnika, od čega 115 staraca, 1268 muškaraca sposobnih za rad, 2250 žena, 891 muške i 886 ženske djece.⁷ Zanimljivost je toga popisa što je navedeno da tom broju treba pridodati 48 redovnika i 159 monahinja, koji nisu uvršteni u popis ostalog građanstva. K tomu, izrijeком se navodi da u taj popis nisu uvršteni vojnici (pješadija i konjaništvo), koji su se upisivali u zasebne popise (*Rolli*).⁸ Međutim, u relaciji zadarskog kapetana Lorenza Coccoa iz 1581. godine navodi se da je tada u Zadru bilo 5579 stanovnika, ne računajući 300 pripadnika talijanske pješadije (*fanti*) i 150 pripadnika lake konjice sastavljene od *diversi capi di nation Levantina et diversi de Croati*.⁹ Vjerojatno je popis stanovništva iz 1581. godine koji je pohranjen u biblioteci Correr dao sastaviti zadarski knez, a s obzirom na karakter folija može se zaključiti da je on u Cicognin kodeks umetnut iz cjelovitog popisa stanovništva, kao zasebni list, tim više što dosad objavljene popise stanovništva zadarskog kraja karakterizira gotovo identični obrazac. U istom kodeksu, nakon navedenog popisa, nalazi se izvješće o broju stanovnika na otoku Hvaru. Drugi zadarski kapetan Tommaso Morosini iste godine navodi da je u Zadru 5355 stanovnika, od čega 1222 sposobna muškarca, a u Ninu 525 stanovnika sa 130 sposobnih muškaraca.¹⁰ Nejasno je što je uzrok takvom variranju u broju stanovništva u gradu, ali su takvi slučajevi već zabilježeni u hrvatskoj historiografiji i protumačeni vojnim novačenjem.¹¹ U

⁷ Broj stanovnika prema tom popisu neznatno je veći od broja koji se navodi u dosadašnjim istraživanjima. Usp. Vera GRAOVAC, Populacijski razvoj Zadra, *Geoadria*, vol. 9, br. 1, Zadar, 2004., 55.

⁸ BMCV, CC, ms. 2854, fol. 123.

⁹ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 62, tomo 2, *Relazione del nobil huomo ser Lorenzo Cocco ritornato di Capitano di Zara*. Napominjem da su sljedeći podatci preuzeti s mrežnih stranica <http://www.statodamar.it/mare.php?ly=2&ar=3&rt=68&sid=> (posjet ostvaren 10. siječnja 2019.), ali se kod citiranja navodi pozicija pojedine relacije pohranjene u fondu *Collegio. Relazioni* u Državnom arhivu u Veneciji kako je navedena. Relacija kapetana Lorenza Cocca je objavljena u *Commissiones et relationes Venetae IV*. Vidi: I. ANZULović, Popis stanovništva, 114.

¹⁰ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 62, *Relazione di Tommaso Morosini tornato di capitano a Zara, 1581*.

¹¹ Usp. D. MADUNIĆ, Mjera grada, 30.

svakom slučaju, za provedbu popisa stanovništva prvenstveno su bili zaduženi zadarski knezovi, a njima su se služili zadarski kapetani u svojim izvješćima, iako su pojedini kapetani proveli vlastite popise, koji redovito sadrže i broj vojnika u gradu i okrugu. O tome zorno svjedoče dvije relacije zadarskih kapetana, Pierra Marcella iz 1602. godine i Francesca Contarinija iz 1606. godine u kojima je izrijekom navedeno da je popis duša više obveza zadarskog kneza nego njihova.¹²

Zadarski knez Ottaviano Mocenigo, koji je dao sastaviti popis stanovništva 1608. godine, svjedoči o redovitoj obvezi mletačkih predstavnika o tom pitanju u svojoj relaciji Senatu od 4. studenoga 1608. godine. U relaciji je zapisano: *Ho fatto fare la descrizione delle anime di quella Città et Territorio, la quale destinta presento hora alla Serenità Vostra, dicendole che con non picciol mio dolore è stata da me veduta, poichè si scuopre mancare dalla descrizione passata, fatta fare dal clarissimo signor Alvisè Bragadino mio precessore, anime quattrocento ottanta cinque; ma quello che più mi rende stupore è che alli scogli solamente ne mancano settecento ottanta nove. Onde essendo andato penetrando che cosa possi haver ciò causato, non essendosi sentita per questo tempo gran mortalità, ho ritrovato essere ciò cagione l'armar della galera dell'eccellentissimo signor Capitan generale, la quale armandosi tutta con la sola gente delli poveri scogli di quel territorio, molti per tema della morte, se ne fugono et co'l farsi nominare d'altro paese vengono remmesi nelle barche armate, da che nasce poi che avezzi al guadagno della pagha, che è assai buona, et disusando la zappa, essendo poi sbandati, non rittornano più alle case loro, ma più tosto devengono Uscochi, ovvero sudditi Turcheschi, et a questo modo la Serenità Vostra ne sente doppio maleffitto et ciò mi ha dato benissimo da conoscer l'armar dell'eccellentissimo signor Capitan general Bembo, havendo veduto per esperienza la forza che si conviene usare in farli venire alla Città, per essere descritti et rollati, oltre che poi, per essere pocco avezzi al mare et al patimento, pochi rittornano sani a casa; et a questo modo si va anchilando il contado, con diservitio publico et danno universale di quella povera Città.*¹³ Dakle, Mocenigo jasno kaže da je njegov prethodnik, zadarski knez Alvisè Bragadino također sastavio popis (predmnijeva se 1606. godine) te sa žaljenjem konstatira da je na popisu iz 1608. godine 485 duša manje na kopnenom dijelu zadarskog područja, a na otočnom 789 duša manje negoli na Bragadinovu. Tomu je uzrok, zaključuje Mocenigo, što se galija zapovjednika

¹² *Della quantità dell'anime che si trouano così nella città di Zara come nel suo territorio non mi par di douer dir altro si perchè lo giudico più tosto offitto del signor conte che mio.* Grga NOVAK, *Commissiones et relationes Venetae*. vol. VI. (1588–1620), *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meriodionalium*, sv. 49 (dalje: *Commissiones et relationes VI*), Zagreb, 1970., 75, 161.

¹³ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72. *Relazione di Ottavio Mocenigo ritornato di Conte a Zara, 4 Novembre 1608.*

Kulfa (*Capitan generale da Mar*) naoružavala isključivo otočnim stanovništvom, koje se zbog toga odmetalo u uskoke ili prelazilo na osmanski teritorij. S obzirom na činjenicu da su popisi stanovništva iz 1608. i 1610. godine pisani na isti način, odnosno s naznačenim imenima i prezimenima nositelja domaćinstava, i na to da je zadarski knez Ottaviano Mocenigo neosporno posvjedočio da je njegov prethodnik sastavio popis stanovništva, može se zaključiti da je takvih popisa bilo više nego što se dosada mislilo. Jesu li oni sačuvani i gdje se nalaze zasad nije poznato. U svakom slučaju, u relacijama zadarskih knezova i kapetana oni se izriječom spominju, a bili su dio službenog izvješća mletačkom Senatu. Slijedi nekoliko primjera koji idu u prilog toj pretpostavci.

Vrijedne podatke o kretanju broja stanovnika u Zadru i njegovu području nalazimo u relacijama zadarskih knezova i kapetana. Zadarski knez Marcantonio da Mula u izvješću iz 1543. godine zapisao je da je u Zadru i njegovoj varoši (*borgo*) tada bilo 6300 ljudi, od toga 2600 sposobnih muškaraca. Da Mula je naglasio da je prigodom njegova dolaska u službu bilo naseljeno tek nešto malo stanovništva u Zemunik (*Castello delli Venieri*),¹⁴ dok je po završetku njegove službe bilo naseljeno nešto više od 50 sela, s oko 2800 stanovnika i oko 800 vojno sposobnih muškaraca, a da mu je na srcu bilo povratiti staro stanovništvo (*i villani vecchi*), koje je zbog gladi i rata prebjeglo u Apuliju i Marke.¹⁵ Da Mula je pregovarao s gospodom iz Puglie te uspio povratiti jedan dio starog stanovništva. Uz to, on je naveo da je 1538. godine generalni providur Alvise Badoer doveo s osmanskog područja (*Banadego*) oko 5000 Morlaka, ali su oni zbog sigurnosti prebačeni u Istru, odakle su se zbog loših životnih uvjeta brzo vratili na osmanski teritorij (*Turchia*). Naveo je da je pod jurisdikcijom gradskog kneza više od 350 otoka, uglavnom naseljenih, na kojima je tada živjelo 3600 ljudi, od čega 1050 sposobnih muškaraca.¹⁶

¹⁴ S obzirom na to da se u isto vrijeme Vinjerac naziva *Castello delli Venieri*, potrebno je ovdje uzeti u obzir da je tijekom 15. stoljeća Zemunik mirazom došao u ruke plemićke obitelji Venier, koja ga je obnovila i njime upravljala sve do turskih osvajanja. Otuda potječe naziv *Castello delli Venieri* za Zemunik. Usp. Karla GUSAR, Dario VUJEVIĆ, Srednjovjekovni i novovjekovni nalazi iz utvrde na Gradini u Zemunik Donjem, *Zemunik u prostoru i vremenu* (ur. Josip Faričić, Zdenko Dundović), Zadar, 2016., 119.

¹⁵ Relaciju je objavio Šime Ljubić, s tom razlikom da se u njegovu tekstu navodi 1600 sposobnih muškaraca u Zadru i 10 naseljenih sela na zadarskom kopnenom području. Šime LJUBIĆ, *Commissiones et relationes Venetae*. vol. II. (1525–1553), *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meriodionalium*, sv. 8 (dalje: *Commissiones et relationes II*), Zagreb, 1877., 172.

¹⁶ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Marcantonio da Mula ritornato da Zara 1543*. Tako velik broj otoka ipak nije bio „uglavnom naseljen“. Zadarskoj jurisdikciji tada su pripadali i Kornati s mnoštvom nenastanjenih otočića i grebena kojih je mnogo i među otocima koji se danas nalaze u sastavu Zadarske županije.

U relaciji zadarskog kneza Zuana Battiste Michielija od 1586. godine navodi se da je u vrijeme njegova odlaska sa službe na zadarskom kopnenom području bilo 3078 stanovnika prema popisu koji je on dao sastaviti (*per la descrizione fatta*).¹⁷ U izvješću zadarskog kapetana Andrea Soranza iz 1593. godine navodi se da u Zadru ima 5814 stanovnika, 181 starac, 1156 sposobnih muškaraca, 2370 žena, 1048 muške djece, 893 ženske djece i 166 vojnika; na kopnenom području (*Terraferma*) 2314 stanovnika, 34 starca, 505 sposobnih muškaraca, 663 žene, 559 muške i 553 ženske djece; na otocima 5646 stanovnika, 317 staraca, 1123 sposobna muškarca, 1821 žena, 1170 muške i 1215 ženske djece.¹⁸ U relaciji zadarskog kneza Cristofora Canala od 1594. godine navodi se da je prema njegovu popisu (*per la descrizione fatta da me*) u gradu Zadru tada obitavalo 6085 stanovnika, od čega 920 sposobnih muškaraca, 180 staraca i nesposobnih (*inutili*), 2370 žena, 1950 djece te 665 talijanskih vojnika (*soldati italiani*). Na otocima je bilo 5250 duša, 910 sposobnih muškaraca, 1829 žena, 2385 djece i 140 staraca i nesposobnih. U 14 sela na kopnenom području, zajedno s Novigradom, nije bilo više od 2319 duša, od čega 510 sposobnih muškaraca, 34 staraca, 665 žena i 1112 djece. U izvješću Cristofora Canala navodi se i populacija grada Nina i triju sela pod njegovom jurisdikcijom. Sveukupno je tu tada živjelo 988 duša, 223 sposobnih muškaraca, 42 starca, 261 žena i 465 djece.¹⁹

Prema izvješću zadarskog kapetana Lunarda Zuliana iz 1596. godine u Zadru je te godine živjelo 5390 stanovnika, od čega 1432 sposobna muškarca, 2335 žena, 886 muške djece, 663 ženske djece i 74 starca; na otocima je bilo 6170 stanovnika, od čega 1190 sposobnih muškaraca, 2034 žena, 1400 muške djece, 1155 ženske djece i 391 starac; na kopnenom području 2157 stanovnika, od čega 552 sposobna muškarca, 712 žena, 652 muške djece, 608 ženske djece i 33 starca. U izvješću je naveden broj stanovnika u Ninu i području pod njegovom jurisdikcijom. Tada je ondje živjelo 1312 stanovnika, od čega 275 sposobnih muškaraca, 244 žene, 315 muške djece, 443 ženske djece i 35 staraca. Sveukupno 15 429 stanovnika, bez 400 pripadnika pješadije u zadarskoj utvrđi.²⁰

¹⁷ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Zuan Battista Michiel conte a Zara, 27 Marzo 1586.*

¹⁸ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Andrea Soranzo tornato di capitano a Zara, 6. kolovoza 1593.* Podatci su u korelaciji s objavljenim brojkama iz fonda biblioteke Correr u Veneciji. Usp. Fernard BRAUDEL, *Sredozemlje i sredozemni svijet u doba Filipa II.*, Zagreb, 1997., 443.

¹⁹ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Cristoforo da Canal ritornato Conte a Zara, 1594.* Grga Novak navodi da je na kopnenom području, zajedno s novigradskom utvrdom, živio 2321 stanovnik, a u Ninu i trima selima pod njegovom jurisdikcijom živio je 991 stanovnik, što je točno, jer je popisivač pogriješio u zbrajanju. Grga NOVAK, *Commissiones et relationes Venetae.* vol. V. (1591–1600), *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meriodionalium*, sv. 48 (dalje: *Commissiones et relationes V*), Zagreb, 1966., 103, 106.

²⁰ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Lunardo Zulian capitano a Zara, 4 Luglio 1596.*

Zadarski knez Filippo Bon u relaciji od 1596. godine navodi da u gradu Zadru stanuje 5540 duša, 1432 sposobnih muškaraca, 2335 žena, 886 muške i 663 ženske djece. U 37 otočnih naselja živjelo je tada 6172 stanovnika, od čega 1190 sposobnih muškaraca, a 4979 žena i djece. U 13 sela na kopnenom dijelu zadarskog područja živjelo je 2557 stanovnika, 552 sposobna muškarca, a 2005 žena i djece. U Ninu i na njegovu teritoriju živjelo je 275 sposobnih muškaraca i 1057 žena i djece. Sveukupno je na zadarskom i ninskom području živjelo 15 601 stanovnika.²¹

Zadarski knez Giulio Contarini sastavio je izvješće 19. rujna 1598. godine. I on svjedoči da je sastavio popis stanovništva (*che cosi dall'ultima decripttione fatta ne siano certificati*). Prema njegovu popisu te je godine u Zadru i području pod njegovom jurisdikcijom bilo 14 300 stanovnika. U gradu ih je bilo 5200, od čega 1160 sposobnih muškaraca, 131 starac, 2320 žena, 877 muške i 716 ženske djece. Na otocima je stanovalo 1110 sposobnih muškaraca, 427 staraca, 2088 žena, 1396 muške i 1224 ženske djece, sveukupno 6235 duša. Na kopnenom području stanovnika je te godine bilo 2972, od čega 640 sposobnih muškaraca, 50 staraca, 855 žena, 670 muške i 718 ženske djece. Važnost Contarinijeva izvješća očituje se u činjenici da on navodi dobnu granicu koja je činila razdjelnicu između sposobnih muškaraca i staraca u popisima stanovništva, a iznosila je 60 godina života (*uecchi ch'ecedono 60 anni*).²²

Zadarski kapetan Lorenzo Contarini u svom izvješću od 1608. godine naveo je da je u Zadru tada živjelo 5700 stanovnika, od čega 1300 sposobnih muškaraca. Ujedno je izvijestio da je na kopnenom i otočnom dijelu zadarskog područja sveukupno 9200 stanovnika, od čega 2100 sposobnih.²³ Zasigurno je Contarini zaokružio broj stanovništva za svoje izvješće jer na popisu iz 1608. godine na kopnenom dijelu zadarskog područja zabilježeno je 3293 stanovnika, a na otočnom dijelu 5852 stanovnika, što iznosi 9145 stanovnika. Godine 1612. dao je sastaviti popis stanovništva zadarski kapetan Antonio Loredan na izmaku svoje službe (*per la descrizione da me al partir mio fatta fare*). On je u izvješću zapisao da su Zadar i njegovo okruženje (*contado*) imali tada 14 448 stanovnika, a na otocima je bilo 1157 sposobnih muškaraca za vesla (*homini da remo*), uz opasku da su otočani tu obvezu izbjegavali, *kao i u prošla vremena*, na način da su napuštali otok i nikada se više nisu vraćali (*quali quando venissero esser aggravati per l'armar delle galee, come per il passato*

²¹ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Filippo Bon ritornato di Conte a Zara, 27 Luglio 1596.*

²² *Commissiones et relationes V, 232.*

²³ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Lorenzo Contarini capitano a Zara, 18 Luglio 1608.*

si faceva, venirebbero a dishabitarsi, nè mai più si rihabitariano).²⁴ Zacijelo je tu riječ o bijegu pojedinih mladića ili sposobnih muškaraca s otokâ koji su na taj način izbjegavali galijotsku obvezu, a ne kompletnih obitelji. Naime, Jelić je primijetio da se u popisu iz 1608. godine ne nalaze neka prezimena na otocima, a koja su zabilježena u župskim matičnim knjigama.²⁵ Izgledno je da Jelić nije izvršio sustavne analize permutacija otočnih prezimena s obzirom na to da se u recentnim istraživanjima dokazalo da su obitelji s popisa iz 1608. godine nazočne u matičnim knjigama otočnih naselja, ali pod drugim prezimenima.²⁶ Ne treba, međutim, isključiti ni mogućnost površnog ili nedosljednog obavljanja popisa stanovništva, o čemu dijelom svjedoče disproporcionalna izvješća o broju stanovništva u relacijama zadarskih knezova i kapetana.²⁷

U relaciji zadarskog kneza Lorenza Suriana iz 1616. godine okvirno se iznosi broj stanovnika samo za grad Zadar, koji je tada iznosio oko 6000 duša, iz čega proizlazi da Surian nije sastavio popis stanovništva pred konac svoje službe.²⁸

U relaciji zadarskog kneza Giovannija Battiste Benzonija iz 1642. godine sumarno se navodi da je bez vojnika broj stanovnika zadarskog kopnenog i otočnog područja zajedno s gradom iznosio tada 14 172. Izrijeком se navodi da je to zbroj iz popisa stanovništva koji je zasebno sačinjen (*come dalle descrittioni di mio adietro fatte*).²⁹ U prilogu radu tablično se prikazuje broj stanovnika tijekom 16. stoljeća u Zadru, na njegovu kopnenom dijelu i na zadarskim otocima prema izvješćima zadarskih rektora (Prilog 3).

Neosporno je dakle da je sustavno popisivanje stanovništva bilo obveza mletačkih predstavnika vlasti, a ne tek proizvoljni običaj.³⁰ Iz svega navedenoga može se zaključiti da su zadarski knezovi i kapetani dali sastaviti sustavne popise stanovništva na terenu, a Senatu uglavnom prezentirali sumarne brojke, s obzirom na to da je dužnosnike Mletačke Republike isključivo zanimao broj radno i vojno sposobnih muškaraca, o čemu svjedoče često izostavljeni podatci o

²⁴ ASVe, Collegio, Relazioni, b. 72, *Relazione di Antonio Loredan ritornato di capitano a Zara, 23 Dicembre 1612*.

²⁵ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo zadarskih otoka, 151.

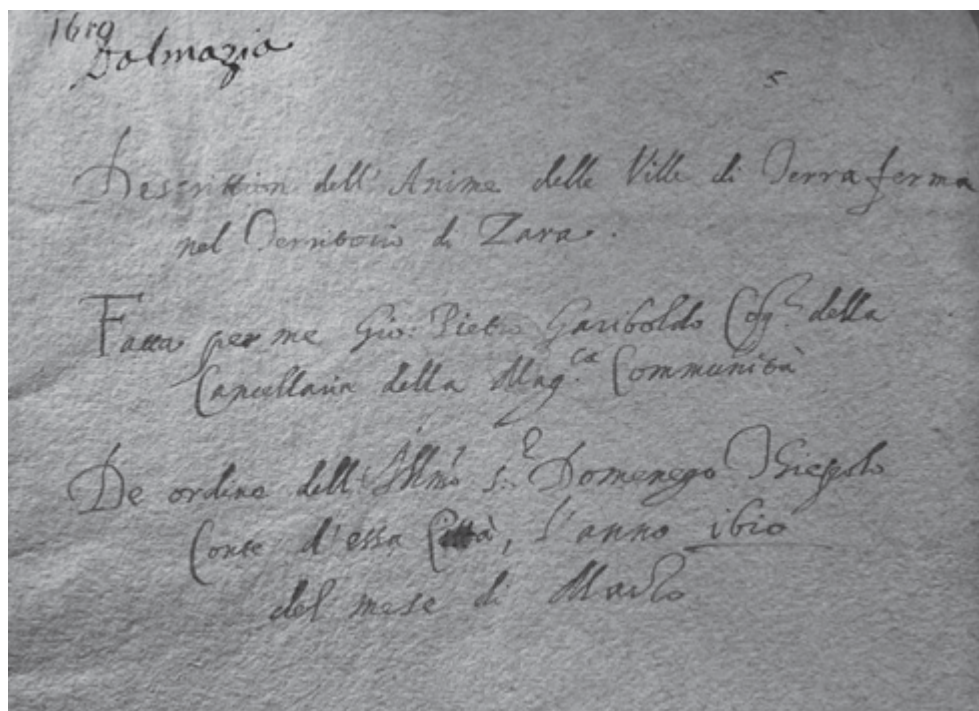
²⁶ Primjerice, za Župu Kali to su uspješno dokazali Nenad Kolega i Grozdana Franov-Živković u opsežnom radu koji bi uskoro trebao ugledati svjetlo dana u zborniku radova o Kalima. Usp. Nenad KOLEGA, Kaljske loze. Rodoslovlje Kaljana, *Slovo rogovsko*, god. 1, br. 1, 8 – 14. Isto je utvrđeno za otok Ravu. Grozdana FRANOV-ŽIVKOVIĆ, Stanovništvo otoka Rave na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija ravske župe, *Otok Rava* (ur. Josip Faričić), Zadar, 2008., 447 – 471.

²⁷ Usp. D. MADUNIĆ, Mjera grada, 30 – 31.

²⁸ *Commissiones et relationes VI*, 270.

²⁹ ASVe, Collegio, Relazioni, *Relazione di Giovanni Battista Benzoni Conte a Zara, 2. Settembre 1642*.

³⁰ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 558; D. MADUNIĆ, Mjera grada, 23 – 24.

SLIKA 1. Naslovnica popisa stanovništva iz 1610. godine. (Izvor: *Biblioteca del Museo Correr Venezia*, Codice Cicogna ms. 3112.)

starcima i nesposobnim osobama (*inutili*).³¹ U svakom slučaju, danas su ti popisi razasuti po knjižnicama, arhivima ili osobnim ostavštinama, o čemu zorno svjedoči činjenica da je popis iz 1527. godine pronađen u bečkom državnom arhivu, onaj iz 1608. godine u Beogradu u ostavštini Jovana N. Tomića, onaj iz 1610. godine u Veneciji u ostavštini Emmanuelea Antonija Cicogne, a popis iz 1634. godine u Zadru u fondu Znanstvene knjižnice.

USPOREDBA POPISA IZ 1608. I 1610. GODINE

Popis iz 1608. godine obuhvaća 18 sela kopnenog dijela zadarskog područja: Pakoštane, Biograd, Sv. Filip i Jakov, Turanj, Sukošan, Bibinje, Dračevac Zadarski, Ražanac, Posedarje, Ljubač, Grusi, Bokanjac, Puntamika, Diklo, Bartulac, Petrčane Gornje, Petrčane Donje i Kožino.³² Jelić je uz to objavio

³¹ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo zadarskih otoka, 149.

³² Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 573.

i popis stanovništva otočnog dijela zadarskog područja i popis gradskog stanovništva iste godine.³³ Popisom obuhvaćeno područje bilo je dio zadarskog srednjovjekovnog distrikta koje je na kopnu u 16. stoljeću Zadar postupno izgubio, a koji se nakon Ciparskog rata sveo na prostor uz more.³⁴ Cjeloviti popis stanovništva sačinjavaju dakle tri sastavnice: stanovništvo grada, otoka i kopna. S obzirom na to da se popis iz 1610. godine, pronađen u knjižnici Correr u Veneciji, odnosi na stanovništvo kopnenog dijela zadarskog područja, sa sigurnošću se može ustvrditi da su zasigurno iste godine sastavljeni popisi gradskog i otočnog stanovništva, koji čine jednu cjelinu, a zasad nije poznato jesu li ta dva popisa sačuvana do danas.

U popisu stanovništva kopnenog dijela zadarskog područja iz 1610. godine obuhvaćeno je 19 sela jer je za Ljubač zasebno izdvojen popis stanovništva Punte Ljupča (*Ponta di Gliuba*), a područje Petrčana Gornjih i Donjih iz Jelićeva popisa izraženo je 1610. godine kao Petrčane i Glupavac (Petrčane Gornje ili Male).³⁵ Na popisu stanovništva iz 1608. godine Gariboldo je za svako selo stavljao na prvo mjesto ime župnika, a zatim ime mjesnoga sudca, dok na popisu iz 1610. godine nije slijedio taj obrazac. Ipak, neka imena seoskih sudaca s popisa iz 1608. godine naznačena su na prvom mjestu i na popisu iz 1610. godine pa je moguće zaključiti da su te osobe obnašale tu dužnost i tada. U popisu iz 1608. godine zapisano je 15 svećenika, iako je Jelić naveo 14 jer nije uračunao župnika iz Ljupča.³⁶ Na popisu iz 1610. godine navedena su imena tek petorice svećenika: Mate, župnika Biograda, Šime Šimunića, svećenika iz Bibinja, Šimuna, župnika Dračevca Zadarskoga, Šimuna, kapelana u Bokanjcu i Ivana, župnika u Grusima.³⁷ Teško je vjerovati da, primjerice, Ljubač, Sukošan ili Pakoštane u kojima je znatan broj stanovništva nisu tada imali župnika, no nije poznat razlog izostavljanja njihova imena na popisu iz 1610. godine. S obzirom na društvenu strukturu stanovništva, popis ne dopušta opsežnije analize jer su tek za Biograd navedena imena četvorice kapetana (*capitano*), jednog zaslužnog vojnika (*strenuo*) i upravitelja mjesta (*gouernator*). Zasigurno se najveći udio stanovništva s popisa iz 1610. godine bavio zemljoradnjom i stočarstvom, a pojedinci su, primjerice u Grusima, opcionalno sudjelovali u vojnim aktivnostima.

³³ Roman JELIĆ, *Stanovništvo Zadra: 1608. godine*, Zadar, 1985.

³⁴ I. ANZULović, *Popis stanovništva*, 112.

³⁵ BMCV, CC, ms. 3112. Usp. R. JELIĆ, *Stanovništvo kopnenog dijela*, 557.

³⁶ R. JELIĆ, *Stanovništvo kopnenog dijela*, 558.

³⁷ Godine 1611. u matičnim knjigama krštenih zabilježen je u svojstvu župnika Grusa don Juraj Bonaurić (*don Georgio Bonaurich Parocho da Gruhe*). HR-AZDN-43, Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije, 1569./2010., Zadar – Sv. Stošija, *Liber baptizmatorum VII* (1608–1615), (dalje: *Liber baptizmatorum VII*), fol. 81r.

Broj stanovnika u svim selima 1608. godine iznosio je 3293 duše,³⁸ a 1610. godine 3409 duša.³⁹ Iako je 1610. godine broj stanovnika veći, bilježi se manji broj obitelji. Dok ih je 1608. godine bilo 639, 1610. godine zabilježeno ih je 609. Od 609 obitelji 278 ih je bilo smješteno u primorskim mjestima zadarskog područja, a 330 na području zadarskog zaleđa, odnosno u selima Ravnih Kotara pod mletačkom upravom. Normalno, i tu se bilježe razlike pa je najveći broj obitelji smješten u relativno dobro zaštićenim i ograđenim utverdama Gruha, Dračevca Zadarskoga i Ljupča. Za najveći broj domaćinstava upisani su muški nositelji, njih 550 (90,3 %), dok je ženskih nositelja domaćinstava 59 (9,7 %). Najveći udio ženskih nositelja domaćinstava zabilježen je u Grusima (19,1 %), gdje je u 73 domaćinstva zabilježeno 14 ženskih nositelja, i u Dračevcu Zadarskom (13,2 %). Uglavnom se radilo o udovicama s djecom, što ne čudi jer su ta naselja bila u neposrednoj blizini crte razgraničenja od 1576. godine, a geostrateški bitna za obranu grada te samim time znatno izloženija čestim osmanskim upadima i pljačkama, što je posljedično uzrokovalo pogibiju vojno sposobnih muškaraca, o čemu svjedočanstvo pružaju upisi u matičnim knjigama umrlih u Zadru.

Iako se za 1610. godinu ne bilježi visoka stopa mortaliteta, u upisima u matičnim knjigama umrlih nerijetko je kao uzrok smrti navedena nasilna smrt uslijed osmanskih upada (*amazati da Turchi*), a uz to se u izvješćima zadarskih knezova i kapetana navode česte bolesti i oskudica živžnih namirnica, napose pšenice. Unatoč stalnim opasnostima, na kopnenom dijelu zadarskoga područja bilo je više obradive zemlje i pašnjaka. Stoga je na tim područjima zabilježena veća nazočnost stanovništva jer se u slučaju pogibelji stanovništvo i blago moglo skloniti unutar relativno utvrđenih naselja, a u susjednim klancima organizirati obranu sela.⁴⁰

Blagi pozitivni prirast stanovništva ipak pokazuje da se početkom 17. stoljeća održavao konstantan broj stanovnika kopnenog dijela zadarskog područja s tendencijom umjerenog porasta, o čemu svjedoče podatci iz popisa stanovništva 1634. godine.⁴¹ Jelić je pogrešno naveo da je 1608. godine najviše stanovnika zabilježeno u Ljupču. Naime, najviše stanovnika bilo je u Biogradu, kao i 1610. godine, a najmanji broj u Bartulcu, iako je selo brojilo jednoga stanovnika više 1610. nego 1608. godine (Tablica 1 i 2).

³⁸ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 558.

³⁹ BMCV, CC, ms. 3112.

⁴⁰ Usp. I. ANZULović, Popis stanovništva, 114 – 115.

⁴¹ Usp. I. ANZULović, Popis stanovništva, 119 – 120.

TABLICA 1. Broj stanovnika kopnenog dijela zadarskog okružja prema Gariboldovu popisu iz 1608. godine (Izvor: R. JELIĆ, *Stanovništvo kopnenog dijela*, 573.)

Selo	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Pakoštane	1	28	23	26	21	99
Biograd	3	142	184	76	48	453
Sv. Filip i Jakov	–	27	24	21	20	92
Turanj	3	81	77	61	51	273
Sukošan	7	96	121	52	60	336
Bibinje	1	49	58	35	35	178
Dračevac Zadarski	2	86	91	29	19	227
Ražanac	5	63	78	48	40	234
Posedarje	–	51	45	32	47	175
Ljubač	3	113	125	103	72	416
Grusi	3	103	143	71	66	386
Bokanjac	2	48	64	31	25	170
Puntamika	–	10	14	7	10	41
Diklo	1	20	20	15	10	66
Bartulac	–	6	15	4	2	27
Petrčane Gornje	–	12	12	6	10	40
Petrčane Donje	–	20	19	7	11	57
Kožino	2	28	36	29	28	123

TABLICA 2. Broj stanovnika kopnenog dijela zadarskog okružja prema Gariboldovu popisu iz 1610. godine (Izvor: Biblioteca del Museo Correr Venezia, *Codice Cicogna*, ms. 3112, fasc. 2.)

Selo	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Pakoštane	3	30	23	15	22	93
Biograd	14	128	148	83	63	436
Sv. Filip i Jakov	–	28	36	25	21	110
Turanj	4	73	84	71	44	276
Sukošan	5	103	112	51	57	328
Bibinje	1	46	54	44	35	180
Dračevac Zadarski	8	69	83	37	20	217
Ražanac	–	77	85	46	50	258
Posedarje	–	55	58	37	38	188
Ljubač	–	123	120	83	69	395
Grusi	3	102	124	61	59	349
Bokanjac	4	46	70	37	22	179
Puntamika	1	13	13	7	7	41
Diklo	–	23	26	18	9	76
Bartulac	–	6	16	3	3	28
Glupavac	–	12	12	7	8	39

Selo	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Petrčane	–	15	14	9	6	44
Kožino	–	32	37	23	21	113
Punta Ljupča	–	16	17	13	13	59

Kao i 1608. godine, najveći udio stanovništva na popisu iz 1610. godine činile su žene (33,2 %), zatim muškarci sposobni za rad (29,2 %), muška djeca (19,6 %), ženska djeca (16,7 %) i starci (1,3 %), koji su na gotovo svim popisima zastupljeni u najmanjem postotku u odnosu na ukupni broj stanovnika. Dobna granica koja je činila razdjelnicu između muškaraca sposobnih za rad (ili rat) i staraca iznosila je 60 godina života. Isto vrijedi i za žene. Primjerice, na popisu stanovništva Turnja zabilježene su *Baba Gielena* i *Baba Mariza*.⁴² Prva je na popisu smještena u kategoriju žena (*donne*), a potonja u kategoriju staraca (*vecchi*) iz čega proizlazi da se pojam *baba* odnosi na službu primalje (*babica*). Očito je da se 1610. u odnosu na 1608. godinu povećao broj muške, a smanjio broj ženske djece, iako nije jasno kako je u svega dvije godine moglo doći do tolike razlike.

TABLICA 3. Broj stanovnika prema kategorijama 1608. i 1610. godine.

Godina	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
1608.	33	983	1149	553	575	3293
1610.	43	997	1132	670	567	3409

Razvidno je da je Jelić neka prezimena pogrešno transkribirao. Primjerice, u Pakoštanima on navodi prezime *Pehćinović* dok je ispravno *Pehrinović*. Ni prezime *Bačević* u Pakoštanima nije najsretnije razriješeno jer izvornik donosi *Bazcouich*, što bi moglo prethoditi današnjem pakoškom prezimenu *Bačkov*.⁴³ O nužnosti što točnije transkripcije zorno svjedoči primjer upravo pakoštanskih prezimena jer se na taj način može pratiti njihov razvoj i mijene tijekom prošlosti. Primjerice, 1608. godine kao glava obitelji *Škilić* navodi se *Vukava*, majka *Stojana Škilića*, koji je u tom svojstvu naveden u popisu iz 1610. godine.⁴⁴ Njegov potomak i poglavar sela 1684. godine *Mihovil* kasnije se piše *Stojanov*, što je prezime koje i danas postoji u Pakoštanima, a o tome nalazimo trag u radu Grozdane Franov-Živković.⁴⁵ Nadalje, u popisu iz 1608. godine navodi se *Bogdan Dlančić*, a 1610.

⁴² BMCV, CC ms. 3112, *Toretta de Marco*.

⁴³ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 560.

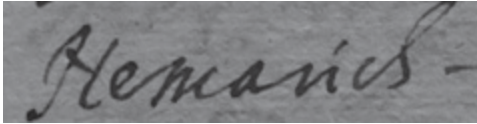
⁴⁴ BMCV, CC, ms. 3112, *Pachosciane*.

⁴⁵ Grozdana FRANOV-ŽIVKOVIĆ, Prezimena mjesta Pakoštane u 17. i 18. stoljeću na temelju glagoljske knjige duša, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 55, 2013., 79.

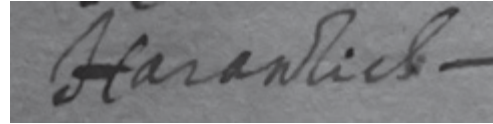

godine odvjetak obitelji *Gašpar Dlančić*, što ide u prilog zaključku da se od *Dlančića* kasnije u Pakoštanima razvija prezime *Gašparov*.⁴⁶

Jelić je u popisu duša sela Sv. Filipa i Jakova naveo prezime *Tvrtković*,⁴⁷ dok u izvornicima stoji *Tuercouich* i *Turcouich*.⁴⁸ U popisu iz 1610. godine to prezime nalazimo u Sv. Filipu i Jakovu, Sukošanu i Ljupču.⁴⁹ Isto je prezime u popisu stanovništva Sukošana Jelić transkribirao kao *Turkovac*.⁵⁰ Ponekad pogrešno transkribirano početno slovo pojedinog prezimena mijenja u potpunosti njegov oblik i istraživača navodi na krivi trag. Primjerice, u Grusima je Jelić u više navrata transkribirao prezime *Haranzich* u *Narančić*.⁵¹ Razvidno je, međutim, da u cijelom popisu iz 1610. godine autor jasno piše slovo «N» s koso položenom crtom od gornje lijeve strane prema donjoj desnoj, a slovo «H» s naglašenom ravnom crtom (Slika 2 i 3).

SLIKA 2. Primjer pisanja slova «N» na prezimenu Nemarić.

SLIKA 3. Primjer pisanja slova «H» na prezimenu Haranzić.

Još je nekoliko takvih primjera uočeno usporedbom Jelićeva popisa iz 1608. godine s popisom iz 1610. godine što nužno poziva na opreznu i sustavnu analizu tih popisa. Stoga se u prilogu radu prijepis popisa stanovništva iz 1610. godine donosi u izvornom obliku radi bolje usporedbe tijekom daljnjih istraživanja i novih spoznaja o onomastici, migracijama i etnogenetskom podrijetlu stanovništva zadarskog područja (Prilog 1).

Znanstvena vrijednost popisa stanovništva osobito je bitna za razumijevanje migracija tijekom osmanskih provala na zadarsko područje. O tome je vrijedan

⁴⁶ G. FRANOV-ŽIVKOVIĆ, Prezimena mjesta Pakoštane, 78 – 79.

⁴⁷ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 562.

⁴⁸ Prezime je zabilježeno u matičnoj knjizi krštenih Župe sv. Stošije 1573. godine kada je krštena *Maria figliola di Fillippo Tuercouich*. HR-AZDN-43, Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije, 1569./2010., Zadar – Sv. Stošija, *Liber baptizmalarum II (1569–1580)* (dalje: *Liber baptizmalarum II*), fol. 77. Moguće je, međutim, da je riječ o redukciji Tv(e)rtković (samoglasno r) u Tv(e)rković, na što je upozorio izv. prof. dr. sc. Kristijan Juran, kojem ovim putem zahvaljujem na intervenciji i pomoći.

⁴⁹ Usp. BMCV, CC, ms. 3112, *San Filippo e Giacomo, San Cassan, Gliuba*.

⁵⁰ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 564.

⁵¹ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 570. Prezime *Haranzich* upisano je u matici krštenih Župe sv. Stošije. *Liber baptizmalarum VII*, fol. 24r, 81r.

rad objavila Ivna Anzulović, a popis iz 1610. godine ide u prilog njezinim zaključcima da je nužno sagledati te procese u svjetlu novih saznanja iz istraženog arhivskog gradiva.⁵² Anzulović je dokazala da su mnoga od prezimena, koja su navedena u popisu iz 1608., ali i 1610. godine, postojala tijekom srednjeg vijeka na zadarskom području. Eklatantan primjer za to je staro prezime *Punoš*, koje nalazimo u Pakošanima na oba popisa, a tragove mu se može pratiti od 14. stoljeća te je i danas prisutno na otoku Vrgadi.⁵³ U mjestu Radovin danas postoji zaseok i pripadnici obitelji Punoš, koji su, prema izvorniku iz arhivskog gradiva Ninske biskupije, pristigli na to područje 1675. godine.⁵⁴ Nadalje, u Bibinjama je tijekom 15. i 16. stoljeća postojalo prezime *Ostojić*,⁵⁵ ali se ono ne pojavljuje na popisu iz 1608. godine.⁵⁶ Međutim, u popisu iz 1610. godine zabilježen je *Nikola Ostojić* u Bibinjama.⁵⁷ U istom selu 1608. godine nema spomena prezimenu *Stojmilović* (*Stojmilouich*),⁵⁸ dok se na popisu od 1610. godine navode tri obitelji s tim prezimenom (*Ivana, Šimuna i Nikole Stojmilovića*).⁵⁹ U matici umrlih Župe sv. Stošije u Zadru upisana je 1. kolovoza 1613. godine smrt *Catarine r. q. Vuco Stojmillouich da Bibigne*, a pokopana je u crkvi sv. Marije.⁶⁰ Isto prezime nalazi se na Bokanjcu, ali usporedbom broja članova obitelji iz obaju popisa razvidno je da nisu otuda pristigli u Bibinje, barem ne u vrijeme popisa.⁶¹ S obzirom na to da se po broju pripadnika obitelji gotovo identično preklapaju imena *Ivana Jadrića i Nikole Jadrića* s popisa iz 1608. godine s podacima obitelji *Zuane i Nicolòa Stojmilouicha* s popisa iz 1610. godine, može se sigurno zaključiti da su ta dva prezimena (*Jadrić/Stojmilović*) na neki način povezana.⁶² Tomu u prilog idu istraživanja Kristijana Jurana. On za rod Jadrića navodi:

⁵² Ivna ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva Sjeverne Dalmacije iz predturskoga vremena, *Zadarska SMOTRA*, 4-6, 1998., 269 – 313.

⁵³ Usp. I. ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 283 – 284.

⁵⁴ HR-AZDN-17/11, Ninska biskupija, *Varie*, neoznačen folij.

⁵⁵ U matici krštenih Župe sv. Stošije upisano je 1577. godine krštenje *Zuane fiollo de Simon Ostoigich da Bibigno. Liber baptismatorum II*, fol. 236.

⁵⁶ Usp. I. ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 288.

⁵⁷ BMCV, CC, ms. 3112, *Bibigne*.

⁵⁸ U popisu stanovništva iz 1527. godine spomenuti su u Zadru svećenik Giacomo Stoimolovich i Gerga Stoimilouich. Šime LJUBIĆ, *Commissiones et relationes Venetae*. vol. I. (1433-1527), *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meriodionalium*, sv. 6 (dalje: *Commissiones et relationes I*), Zagreb, 1876., 205, 210. Prezime se bilježi u Istri tijekom 17. stoljeća. Miroslav BERTOŠA, Etnička struktura Pule od 1613. do 1797. godine s posebnim osvrtom na smjer doseljivanja njezina stanovništva, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, sv. 16, 1971., 86.

⁵⁹ BMCV, CC, ms. 3112, *Bibigne*.

⁶⁰ HR-AZDN-43, Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije, 1569./2010., Zadar – Sv. Stošija, *Liber Obituum I* (dalje: *Obituum I*), fol. 156r.

⁶¹ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 571.

⁶² Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 565; BMCV, CC, ms. 3112, *Bibigne*.

„**Jadrić** → Nismo naišli na ranije podatke od 1599., kada je Šime Jadrić pok. Andrije reč. Vučko sastavio oporuku, imenovavši za nasljednike svoje sinove Tomu, Šimu i Peru. U popisu iz 1608. navode se, međutim, Ive, Nikola i Toma. Pretpostavljamo da je Toma iz popisa najstariji Šimin sin i nositelj kućanstva, dok bi Ive i Nikola mogli biti njegovi stričevi. Naime, 1595. u Bibinjama žive braća Vučko, Ive i Nikola Stojmilovići, dok su u nešto ranijim zapisima zabilježeni Nikola Stojmilović pok. Andrije i Vučko Stojmilović pok. Andrije a u nešto kasnijim Ive Jadrić i Nikola Jadrić. Prema tome, Jadrići su zapravo Stojmilovići te potječu od Andrije to jest Jadre Stojmilovića. Rod je u Bibinjama prisutan (barem) od početka 16. stoljeća, jer je zabilježeno da 1512. Šime Stojmilović, stanovnik (habitor) Bibinja, prodaje vinograd u Selinama na terenu samostana Sv. Marije. Spomenimo još da potkraj 17. stoljeća u Bibinjama župnikuje don Jakov Jadrić, čiji je brat Šindija rodonačelnik jednog od najprepoznatljivijih bibinjskih plemena.“⁶³

U Pakoštanima uz ime *Pace* stoji zapisano *Milić-a*, dok u izvorniku iz 1610. godine stoji *Pace Zoić (Zoičh)*, što navodi na zaključak da je *Pace Zoić* sin *Milića*, s obzirom da to ime nije strano popisu iz 1610. godine.⁶⁴ Jelić kod popisa stanovništva Puntamike navodi ime *Mate Pliško*, a u popisu iz 1610. godine naveden je *Matthio Maroičh*.⁶⁵ S obzirom na to da je prezime *Maroičh*⁶⁶ na popisu iz 1610. godine u selu Bokanjcu,⁶⁷ može se zaključiti da je prezime *Pliško* zapravo nadimak *Mate Marojića* iz Puntamike. Nadalje, u popisu iz 1610. godine spominje se ime *Mate Palikuće (Matthio Palichuchia)* u Turnju,⁶⁸ a nedvojbeno je postojalo srednjovjekovno selo *Villa Palicuchie Sello* u zadarskom distriktu, koje se nalazilo na samoj crti razgraničenja 1576. godine,⁶⁹ odakle je stanovništvo moglo migrirati prema sigurnijim područjima, pa tako i prema Turnju. U maticama krštenih Župe sv. Stošije za 16. i 17. stoljeće bilježi se prezime *Puh*, a iz pojedinih upisa saznaje se da originalno potječe iz Kožina.⁷⁰ U popisu iz 1610. godine

⁶³ Kristijan JURAN, Prilozi povijesti Bibinja u 16. i 17. stoljeću (u pripremi, dobrotom autora kojemu srdačno zahvaljujem).

⁶⁴ Usp. BMCV, CC, ms. 3112, *Rasanze*.

⁶⁵ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 571; BMCV, CC, ms. 3112, *Pontamicha*.

⁶⁶ Godine 1527. bilježi se ime svećenika *Meser Pre Jacomo Maroičh* te Ivana Maroiča. *Commissiones et relationes I*, 205, 223.

⁶⁷ BMCV, CC, ms. 3112, *Bocagnazzo*.

⁶⁸ BMCV, CC, ms. 3112, *Toretta de Marco*.

⁶⁹ BMCV, CC, ms. 3053, fol. 31 – 2v. O razgraničenju između mletačke i osmanske vlasti 1576. godine vidi rad: Ivna ANZULOVIĆ, Razgraničenje između mletačke i turske vlasti na zadarskom prostoru 1576. godine, nakon Ciparskog rata, *Zadarska smotra*, god. 47, br. 1-3, 1998., 53 – 150.

⁷⁰ Primjerice, 12. prosinca 1605. godine upisano je krštenje *Anna figliola di Zuanne Puh da Cosino Selo*. HR-AZDN-43, Zbirka matičnih knjiga i parica Zadarske nadbiskupije, 1569./2010., Zadar – Sv. Stošija, *Liber baptizatorum VI* (1604–1608) (dalje: *Liber baptizatorum VI*), fol. 40r.

navodi se inačica toga prezimena – *Pusić (Pussich)*. Moguće je da se iz te inačice razvilo današnje prezime Puhalović u Kožinu. Međutim, u popisu stanovništva iz 1610. godine navodi se *Michiel Puh* u Ljupču,⁷¹ što implicira lokalnu migraciju iz Kožina prema tadašnjoj *Gliubi*, moguće radi daljnje migracije prema Istri, s obzirom na to da je danas prezime Puh zastupljeno na istarskom poluotoku, osobito u okolici Labina. Uz to, u radu Slavena Bertoše navodi se prezime *Pussich* u 17. stoljeću u Istri,⁷² a razvidno je da se znatan broj ostalih navedenih prezimena preklapa s prezimenima iz popisa stanovništva iz 1610. godine.⁷³

U Gariboldovu popisu stanovništva Ljupča iz 1608. godine nije zabilježeno nijedno od imena i prezimena s područja Punte Ljupča koja su navedena na popisu iz 1610. godine, a riječ je o 13 obitelji.⁷⁴ Nije jasno jesu li te obitelji bile tamo stalno nastanjene ili doseljene, a moguće otuda migrirale i dalje. Teško je vjerovati da bi ih autor popisa 1608. godine tek tako izostavio ili previdio, a 1610. godine uredno upisao. Znakovito je da se prezimena Lilić (*Lilich*) i Klarić (*Klarich*) s područja Punte Ljupča navode u više istarskih mjesta u spomenutom radu Slavena Bertoše.⁷⁵ Jedan pripadnik Lilića, Marko, spominje se u popisu *novog stanovništva*, pristiglog u Radovin 1675. godine (Slika 5)⁷⁶, a tijekom 18. stoljeća prezime Lilić navodi se kao ražanačko.⁷⁷

Ivna Anzulović iznijela je pretpostavku da je Ljubač s obzirom na priličan broj stanovnika mogao biti jedno od sabirališta za prebacivanje stanovništva u Istru,⁷⁸ čemu se zbog strateškog značaja Ljupča priklanjaju Magaš i Radoš.⁷⁹ Za područje Posedarja i Ražanca navodi se da je stanovništvo iseljavalo u dva navrata, 1605. godine pod vodstvom Jurja Rukavine, a 1627. godine pod vodstvom Mate Kovačevića.⁸⁰ Ne zadirući u pitanje *čistih Hrvata* i *Bunjevaca*, koji se pritom u

⁷¹ BMCV, CC, ms. 3112, *Gliuba*.

⁷² Slaven BERTOŠA, Etnička struktura Pule i njezinih sela u prvoj polovici XVII. stoljeća, *Vjesnik Istarskog arhiva*, sv. 6–7 (1996.–1997.), 2001, 263.

⁷³ Isto, 257–291. U radu Miroslava Bertoše navodi se podatak da je veliki broj doseljenika u Pulu tijekom 16. i 17. stoljeća upravo podrijetlom iz Dalmacije. Miroslav BERTOŠA, Etnička struktura Pule od 1613. do 1797. godine s posebnim osvrtom na smjer doseljivanja njezina stanovništva, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, sv. 15, 1970., 54.

⁷⁴ Usp. R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 569–570; BMCV, CC, ms. 3112, *Ponta di Gliuba*.

⁷⁵ S. BERTOŠA, Etnička struktura Pule, 294 – 295.

⁷⁶ HR-AZDN-17/11, Ninska biskupija, *Varie*, bez paginacije.

⁷⁷ Usp. Filippo Maria PALADINI, «*Un caos che spaventa*». *Poteri, territori e religioni di frontiera nella Dalmazia della tarda età veneta*, Venezia, 2002., 372.

⁷⁸ I. ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 299.

⁷⁹ Damir MAGAŠ, Davor RADOŠ, Zemljopisna osnova društveno-gospodarskog razvitak Ljupča, *Župa Ljubač – zrcalo povijesnih i geografskih mijena u sjeverozapadnom dijelu Ravnih Kotara* (ur. Josip Faričić – Jerolim Lenkić), Zadar, 2017., 53.

⁸⁰ I. ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 297.

raspravi spominju, želi se skrenuti pozornost na činjenicu da su 1681. godine na to područje pristigli pod vodstvom *contea* Ivana Rukavine (sic!)⁸¹ *nuovi abitanti*, ali većim dijelom poznatih i davno prije spomenutih prezimena, što se lako može protumačiti kao povratak izbjeglog stanovništva na njihova stara ognjišta (Slika 4).⁸² Znakovito je da se na popisu navodi *Dimitro Vgarcouich* kao pripadnik pravoslavne vjeroispovijesti, iako su Ugarkovići u vrijeme iseljavanja bili katolici, štoviše davali iz svojih redova svećenike,⁸³ a isto se bilježi i nakon njihova ponovnog povratka na područje Ninske biskupije.⁸⁴ Jednako je s prezimenom *Punoš* u Radovinu 1675. godine (Slika 5).

Nadalje, u relaciji zadarskog kneza Zuane Battiste Michielija od 27. ožujka 1586. godine navodi se da je feud Poškaljina dijelom predan (*concesso*) obitelji Spingaroli, a dijelom ponovno (*in parte nouamente*) kapetanu Jurju Matkoviću (*Zorzi Mattcouich*). Odatle se Matković s 95 sposobnih muškaraca, 97 žena, 94 dječaka i 85 djevojčica naselio u Biograd,⁸⁵ a na popisu iz 1610. godine navodi se kao njegov upravitelj – *magnifico d(omine) Gou(ernato)r Zorzi Matcouich*.⁸⁶

Na temelju rečenoga čini se potrebnim usmjeriti istraživačku pozornost na proces iseljavanja starog stanovništva zadarskog kopnenog područja u razdoblju 16. – 17. stoljeća, pravce migracionog kretanja i osobito problematiku konverzije iseljenog stanovništva s katoličanstva na pravoslavlje na područjima pod osmanskom upravom u tom razdoblju.⁸⁷

Nadalje, valja zapaziti da se u Biogradu, Grusima i Ljupču pojedini stanovnici navode kao *Morlaco/a*, što je slučaj tek s jednim stanovnikom na popisu iz 1608. godine.⁸⁸ Primjerice, na popisu iz 1608. godine u Grusima nije navedena nijedna

⁸¹ Enver Ljubović navodi da je u popisu posade senjske vojne iz 1644. i 1657. zabilježeno ime Ivana Rukavine, a godine 1644. obitelj Rukavina bila je nazočna u Ljupču i Ražancu u zadarskom zaleđu. Enver LJUBOVIĆ, Bunjevačka plemićka i časnička obitelj Rukavina, *Senjski zbornik: prilozi za geografiju, etnologiju, gospodarstvo, povijest i kulturu*, god. 31, br. 1, 2004., 42.

⁸² HR-AZDN-17/11, Ninska biskupija, *Varie*, neoznačen folij.

⁸³ Usp. I. ANZULOVIĆ, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 298.

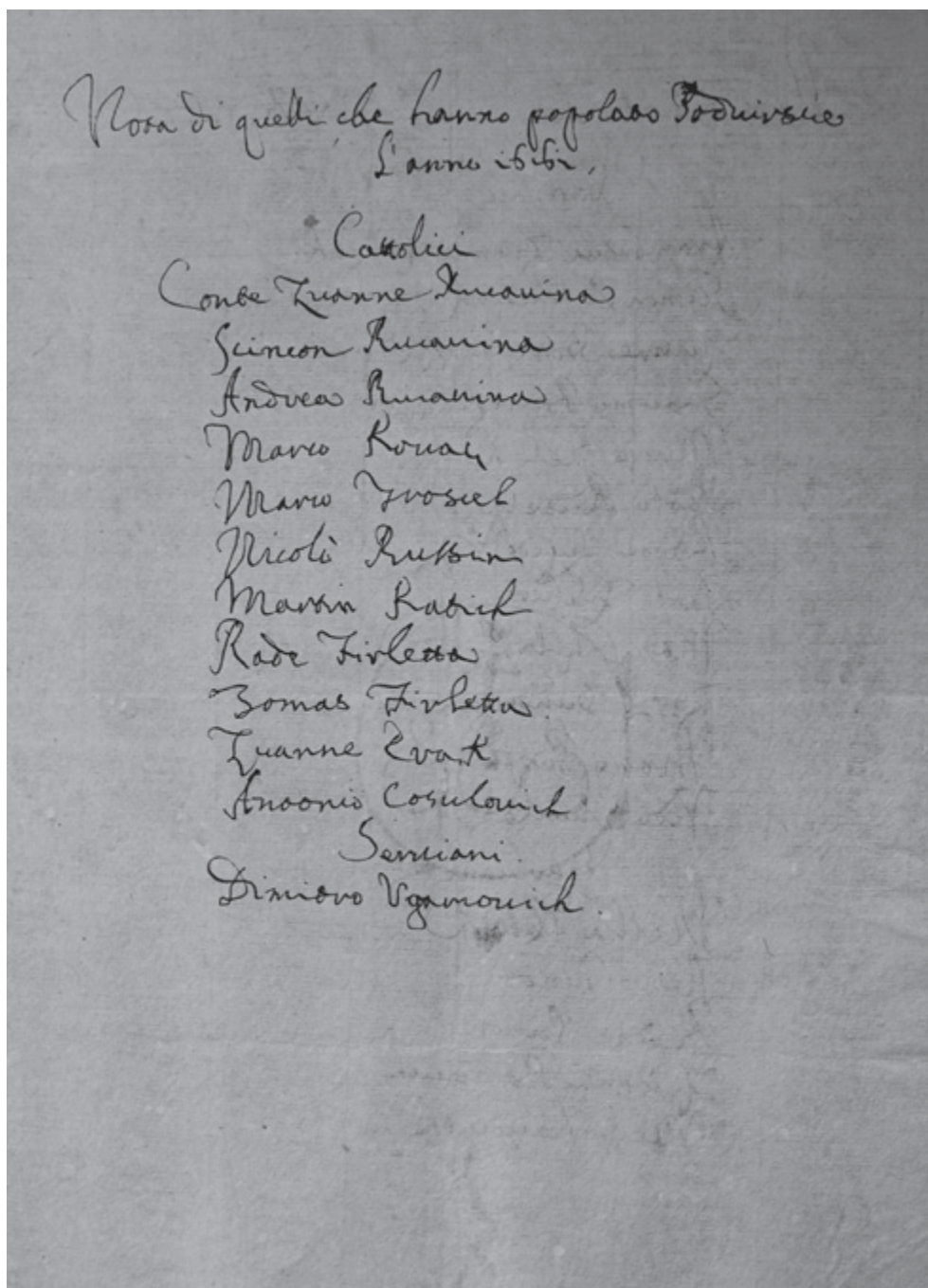
⁸⁴ Primjerice, 1699. godine spomenut je svećenik don Stipan Ugarković iz Ražanca, a 1708. godine don Mate Ugarković iz Ražanca. Grozdana FRANOV-ŽIVKOVIĆ, Glagoljske moralno-kazuističke odredbe ninskih biskupa, 17. i 18. stoljeća, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 57, 2015., bilj. 24, 191; bilj. 33, 193 – 194.

⁸⁵ Grga NOVAK, *Commissiones et relationes Venetae*. vol. IV. (1572–1590), *Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium*, sv. 47 (dalje: *Commissiones et relationes IV*), Zagreb, 1964., 372.

⁸⁶ BMCV, CC, ms. 3112, *Zaravecchia*.

⁸⁷ O tematici vidi više kod: Krunoslav Stjepan DRAGANOVIĆ, *Masovni prijelazi katolika na pravoslavlje hrvatskog govornog područja u vrijeme vladavine Turaka*, (prev. Mijo Bosankić), Mostar, 1991.

⁸⁸ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 558.

SLIKA 4. Popis stanovništva Podvršja naseljenoga 1681. Izvor: HR-AZDN-17/11, Ninska biskupija, *Varie*.

Vista di quelli, ch'hanno popolato Radovin l'anno 1675.
 (Cataluni)
 Brambarina Juane (vecio)
 Simon Bonicuz.
 Juane Birkgharria.
 Giacomo Birkgharria.
 Marco Belli.
 Paulo Breda.
 Adria Lunich.
 Paolo Turchetta.
 Marco Turch.
 Giovanni Turonich.
 Marco Pazinero.
 Vido Turin, tutti Cataluni.
 (Soviani)
 Nino Bona.
 Estro Lunosi.
 Adria Lunosi.
 Juane Jaconich.
 Vido Jaconich.
 Vista di quelli, ch'hanno popolato Radovina, l'anno 1675.
 (Cataluni)
 Conco Juane (vecio).
 Simon Juane.
 Andrea Juane.
 Marco Senar.
 Marco Turch.
 Paolo Turch.
 Marco Turch.
 Paolo Turch.
 Paolo Turch.
 Paolo Turch.

SLIKA 5. Popis naseljenih obitelji u Radovinu 1675. godine. Izvor: HR-AZDN-17/11, Ninska biskupija, Varie.

osoba imena Ante (*Antonio*),⁸⁹ a 1610. godine zabilježen je *Antonio Morlaco*, a uz njega još *Zuanne* i *Cuitcho*.⁹⁰ U Garibolodovu popisu iz 1608. godine stoji ime *Cvitko Kušac*,⁹¹ ali se ne može sa sigurnošću reći da je to ista osoba. Uz to, u maticama umrlih Župe sv. Stošije upisana je na dan 10. svibnja 1613. godine smrt *Cuitcha Versatouicha da Grusi*, a 20. srpnja iste godine smrt *Margarite r. q. Cuitcho da Gruhe*, a oboje su pokopani u crkvi sv. Silvestra u Zadru.⁹² Toga prezimena nema u razmatranim popisima stanovništva. Moguće je da je riječ upravo o osobi koja je navedena na popisu kao *Morlaco*. Primjerice, na dan 19. prosinca 1610. godine upisana je smrt Nikole Ugarkovića iz Ražanca, koji je pokopan u crkvi sv. Roka u Zadru. Nikola je spomenut u oba popisa,⁹³ njegovo prezime je staro ražanačko Ugarković, koje se bilježi i u Posedarju,⁹⁴ ali je svejedno u matici umrlih u Zadru zaveden kao *Nicolò Vgarchouich murlacho da Rasanzi*.⁹⁵ Navodeći seobe stanovnika sa zadarskog područja u Istru, Ivna Anzulović navodi da ih izvori nazivaju *Morlacima*, a oni sami sebe *Slovincima* te su tražili svoje svećenike glagoljaše.⁹⁶ Može se na tom tragu pretpostaviti da izraz *Morlaco* s popisa stanovništva u selima zadarskog okružja, između ostaloga, označava pripadnike novopridošlog stanovništva, koje nije imalo korijena na tom području, a da je za građanske strukture on označavao uopćeno ime za stanovnike tih sela.

K tomu, kada se popisi stanovništva s naznačenim imenima i prezimenima glavara obitelji usporede sa zadarskim matičnim knjigama, dijelom se mogu rekonstruirati obiteljske i rodbinske poveznice iz ta dva povijesna izvora. Primjerice, u matičnoj knjizi umrlih Župe sv. Stošije navodi se 7. siječnja 1612. godine činjenica smrti *Marte*, žene *hrabroga Jurja Milatovića iz Gruha*, a pokopana je u crkvi sv. Krševana.⁹⁷ Na popisu iz 1610. godine Juraj je upisan kao *Zorzi Millutouich*.⁹⁸ Dana 3. veljače 1614. godine upisana je smrt *Magdalene*, žene *Mihovila Čeranića iz Bokanjca*, a pokopana je u crkvi sv. Silvestra.⁹⁹ Mihovil je na popisu iz 1610. godine upisan kao *Michiel Čuranich*.¹⁰⁰ *Gašpar*

⁸⁹ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 569.

⁹⁰ BMCV, CC, ms. 3112, *Grusi*.

⁹¹ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 569.

⁹² *Obituum I*, fol. 153v, fol. 155v.

⁹³ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 566; BCMV, CC, ms. 3112, *Rasanze*.

⁹⁴ I. ANZULović, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 298 – 299.

⁹⁵ *Obituum I*, fol. 131v.

⁹⁶ I. ANZULović, O opstojnosti hrvatskoga pučanstva, 275.

⁹⁷ *Obituum I*, fol. 149r.

⁹⁸ BMCV, CC, ms. 3112, *Grusi*.

⁹⁹ *Obituum I*, fol. 161r.

¹⁰⁰ BMCV, CC, ms. 3112, *Bocagnazzo*.

Višić iz Dikla pokopan je dana 18. svibnja 1613. godine u crkvi sv. Krševana.¹⁰¹ To je isti *Gasparo Vissich* koji je na popisu iz 1610. godine naveden kao glava obitelji.¹⁰² Znakovito je da se letimičnim pregledom matične knjige umrlih Župe sv. Stošije u Zadru ustanovilo da je razmjerno visoki broj osoba s popisa stanovništva iz 1610. godine, kao i članova njihovih obitelji, pokopan u Zadru. Jednako vrijedi za matice krštenih. Pregledom matičnih knjiga krštenih Župe sv. Stošije u Zadru za razdoblje 1569. – 1610. godine utvrđeno je da se najveći dio prezimena s popisa stanovništva iz 1608. i 1610. godine redovito pojavljuje u upisima krštenih, a potankom analizom matica moguće je utvrditi imena preostalih članova pojedinih obitelji, uz ime i prezime nositelja domaćinstva. Primjerice, na dan 26. studenoga 1608. godine upisan je u matici krštenih *Nicolò figliolo di Zuanne Piauich da Razance procreato con Gierolima sua moglie*.¹⁰³ *Zuanne Piauich* bio je nositelj domaćinstva u Ražancu.¹⁰⁴ *Simon Maroič* iz Bokanjca i njegova supruga *Catharina* krstili su svoju drugu kćer Jerolimu dva mjeseca prije popisa stanovništva 1610. godine.¹⁰⁵ Godinu dana nakon popisa, u mjesecu ožujku 1611. godine, krstili su sina Ivana (*Gioanni*) roditelji Antonio i Janja Gunjić iz Bokanjca,¹⁰⁶ a Juraj Velanović (*Gregorio Vellanouich*) iz Kožina i supruga Katarina u travnju iste godine krstili su kćer Magdalenu.¹⁰⁷ Iste godine na dan 19. travnja kršteni su Ivan (*Joanni*) i Juraj (*Zorzi*), čiji su roditelji *Thomaso Barbasich da Malpaga procreato con Helena sua moglie*.¹⁰⁸ U svibnju je zabilježeno krštenje Ane, *figliola di Giacomo Varanecich* (u popisu iz 1610. godine zabilježen kao *Vranessich*) *da Chosinoselo procreata con Zoriza sua moglie*.¹⁰⁹ *Vuco (Vuchas) Moghuseuich da Pontamicha* i supruga Magdalena krstili su 18. rujna 1611. godine kćer Helenu.¹¹⁰

Osobito su česti upisi krštenja djece iz Bibinja u razdoblju između dva obavljena popisa stanovništva 1608. i 1610. godine. Dana 15. rujna 1609. godine kršten je u Zadru *Andrea figliolo di Martin Berzouich da Bibigne procreato con Gierolima sua moglie*.¹¹¹ Martin je na popisu iz 1610. godine naveden

¹⁰¹ *Obituum I*, fol. 154r.

¹⁰² BMCV, CC, ms. 3112, *Diclo*.

¹⁰³ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 2v.

¹⁰⁴ BMVC, CC, ms. 3112, *Rasanze*.

¹⁰⁵ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 38v.

¹⁰⁶ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 75r. Antonio *Gugnich* u popisu iz 1610. godine naveden je kao nositelj domaćinstva. BMCV, CC, ms. 3112, *Bocagnazzo*.

¹⁰⁷ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 76r.

¹⁰⁸ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 77r; BMCV, CC, ms. 3112, *Malpaga*.

¹⁰⁹ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 79r.

¹¹⁰ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 88v.

¹¹¹ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 34r.

kao nositelj domaćinstva.¹¹² Za nositelja domaćinstva u Bibinjama Šimuna Špadinića (*Simon Spadinich*)¹¹³ iz matice krštenih saznaje se da mu je žena bila Margarita, a sin Toma (*Thomaso*), jedan od njihove šestero djece navedene u popisu, kršten je 21. prosinca 1608. godine.¹¹⁴ U prosincu 1610. godine Šimun i Margarita Špadinić dobili su još jednu kćer, a krštena je imenom *Thomasina*.¹¹⁵ *Matthio Donich* iz Bibinja imao je suprugu *Gierolimu*, a kći *Cattarina* krštena je u Zadru 20. ožujka 1609. godine.¹¹⁶ Dana 6. svibnja iste godine kršten je *Zorzi fiolo de Gregorio Margitich da Bibigne, procreato con Stana sua moglie*.¹¹⁷ *Zuane Spadinich da Bibigne* i supruga *Dorothea* krstili su 22. rujna 1611. godine sina Matiju (*Matthio*).¹¹⁸ Cilj rada nije obrada svih dostupnih podataka iz matice krštenih, ali je iznesen sasvim dovoljan pokazatelj da se usporedbom dostupnih popisa stanovništva i župnih matičnih knjiga može solidno pratiti demografski, onomastički, patronimički i etnogenetski razvoj pojedinih mjesta i njihovih stanovnika, tim više što se ovdje uzelo u obzir samo matične knjige Župe sv. Stošije, a podatci su poslužili isključivo kao primjer, bez sustavne analize i sinteze svih matičnih upisa.

Podatci iz matične knjige umrlih katedralne župe u Zadru idu u prilog pretpostavci koju je iznijela Ivna Anzulović da granica između mletačkog i osmanskog teritorija nakon završetka Ciparskog rata (1573.) pa do početka Kandijskog rata (1645.) nikada nije bila sigurna unatoč relativnom miru.¹¹⁹ O tome zorno svjedoči upis o smrti trojice *soldati valorosi* (hrabrih vojnika) *da Grusi*. Riječ je Jurašinu Zoiću (*Giurassin Zoiich*), Andriji Račiću (*Andrea Racich*) i Filipu Marcoliću (*Filippo Marzolic*). U matici umrlih upisano je 2. siječnja 1613. godine da su ih ubili Osmanlije (*amazati da Turchi*).¹²⁰ Jurašin Zoić upisan je imenom i prezimenom na oba popisa (1608. i 1610. godine), a Andrija i Filip zasigurno su bili pripadnici obitelji Račića i Marcolića, čija su prezimena također navedena na popisu.¹²¹ Osobito je vrijedno zapaziti ime *Zuanne Chirin da Gruhe* čija je smrt dvaput upisana 23. lipnja 1614. godine

¹¹² BMCV, CC, ms. 3112, *Bibigne*.

¹¹³ BMCV, CC, ms. 3112, *Bibigne*.

¹¹⁴ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 5v.

¹¹⁵ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 65r.

¹¹⁶ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 14r.

¹¹⁷ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 17v.

¹¹⁸ *Liber baptizmalarum VII*, fol. 89v.

¹¹⁹ I. ANZULović, Popis stanovnika, 114.

¹²⁰ *Obituum I*, fol. 149r.

¹²¹ R. JELIĆ, Stanovništvo kopnenog dijela, 570; BMCV, CC, ms. 3112, *Grusi*.

u matici umrlih, a pokopan je u samostanskoj crkvi sv. Frane u Zadru.¹²² U drugom upisu naveden je kao *Zuanne Chirinouich da Gruhe*.¹²³ On je zaveden na oba popisa kopnenog dijela zadarskog područja iz 1608. i 1610. godine. U Jelićevu prijepisu i analizi popisa otočnog stanovništva iz 1608. godine upisana je osoba istoga imena i prezimena na otoku Silbi – *Zuanne Chyrin*, a obitelj čini jedan sposoban muškarac i dvije žene.¹²⁴ Uz to, pregledom abecednog popisa prezimena na zadarskim otocima i usporedbom s prezimenima kopnenog dijela zadarskog područja s popisa stanovništva 1608. i 1610. godine zamjećuje se visoki udio istih ili sličnih prezimena, što zasigurno nije tek puka slučajnost.¹²⁵ Primjerice, za prezime *Hrvatinić* na Dugom otoku ustvrdila je Ivna Anzulović da je vjerojatno usko povezano s prezimenom *Schiauonouich*, čiji korijeni na zadarskom području sežu u srednji vijek.¹²⁶ Međutim, u popisu iz 1610. godine zaveden je u mjestu Sukošan *Antonio Schiauonouich*,¹²⁷ vojnik koji je bio podrijetlom iz Murtera.¹²⁸ Razvidno je iz Jelićeva rada o stanovništvu biogradskog primorja da su prezimena s popisa iz 1608. i 1610. godine prisutna na tom prostoru sve do druge polovice 18. stoljeća, a tijekom vremena ona su mijenjala oblik ili se u potpunosti transformirala u drugu inačicu.¹²⁹

Može se, dakle, zaključiti o nužnosti sustavnih istraživanja svakog pojedinog mjesta zadarskog područja i njegova stanovništva s obzirom na vrlo nejasnu i nesigurnu tezu o prilivu brojnog stanovništva (*habitantii nuovi*) s istočnih geografskih područja na prostor zadarskog zaleđa u razdoblju 16. – 17. stoljeća jer ono u bitnom može promijeniti dosadašnje historiografske pretpostavke o tom pitanju.¹³⁰

¹²² *Obituum I*, fol. 164r.

¹²³ *Obituum I*, fol. 164v.

¹²⁴ R. JELIĆ, Stanovništvo zadarskih otoka, 162.

¹²⁵ R. JELIĆ, Stanovništvo zadarskih otoka, 186-202.

¹²⁶ Iz toga prezimena kasnije se razvilo prezime Batković. Usp. Ivna ANZULović, Oporuka Lucije Hrvatinić iz Luke na Dugom otoku iz 1594. godine, *Zadarska smotra*, 1-2 (Domaća rič 10), 2007., 214 – 219.

¹²⁷ BMCV, CC, ms. 3112, *San Cassan*.

¹²⁸ Kristijan JURAN, Sukošan i njegovi težaci 1640. godine (u pripremi, dobrotom autora kojemu srdačno zahvaljujem).

¹²⁹ Roman JELIĆ, Tri priloga o stanovništvu biogradskog primorja, *Zadarska revija*, vol. 36, br. 3, 1987., 215 – 226.

¹³⁰ Tomu u prilog navodi se recentni rad Kristijana Jurana koji je marljivim i sustavnim istraživanjem arhivskog gradiva o prošlosti otoka Murtera uspješno dokazao da naselje Betina nije nastalo useljavanjem izbjeglica iz zaleđa nego razmještajem domicilnog stanovništva. Vidi više kod: Kristijan JURAN, *Otok Murter u 16. i 17. stoljeću*, Murter, 2017., 17 – 136.

ZAKLJUČAK

Popisi stanovništva zadarskog okružja koje su na nalog zadarskih knezova sastavljali državni službenici Mletačke Republike u Zadru važna su povijesna vrela za razmatranje onomastike, demografskih kretanja i migracija stanovništva na tom području tijekom 16. i 17. stoljeća. Nizu do sada objavljenih popisa i literature koja obrađuje spomenutu tematiku pridodan je Gariboldov popis stanovništva zadarskog kopnenog područja iz 1610. godine, s naznačenim imenima i prezimena nositelja domaćinstava u 19 sela, koja su rasprostranjena unutar granica nekadašnjeg srednjovjekovnog zadarskog distrikta. Komparacija obrađenih podataka s već objavljenim popisima, napose Gariboldovim iz 1608. godine, pomaže u procesu onomastičkih istraživanja koja se u historiografiji provode za naselja zadarskog okružja. Razvidno je, na temelju dosada objavljene literature, da je najveći dio obiteljskih prezimena na zadarskom području zabilježenih u raznim srednjovjekovnim ispravama spomenut u popisima stanovništva tijekom 16. i 17. stoljeća, što implicira da su migracije stanovništva u tom razdoblju najvećim dijelom bile lokalnog karaktera, a da je udio vanjskih migracija bio znatno manje zastupljen. Nužno je pritom istraživačku pozornost usmjeriti na pitanje čestih permutacija religioznog opredjeljenja stanovništva ovisno o tome je li se ono nalazilo na području pod osmanskim odnosno mletačkom upravom, što može biti ključno u razumijevanju selidbenih procesa i etnogeneze stanovništva na zadarskom području u razmatranom razdoblju.

PRILOG 1. Prijepis popisa stanovništva iz 1610. godine (Izvor: *Biblioteca del Museo Correr Venezia, Codice Cicogna, ms. 3112, fasc. 2.*)

PAKOŠTANE (<i>Pacoschiane</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Antonio Veziglieuich	1	2	1	1	–	5
Nicolò Punoseuich	–	2	1	1	3	7
Pace Zojich	–	1	1	1	1	4
Giurassin Suitarich	–	1	1	1	3	6
Bogdan Dlancich	–	1	1	1	2	5
Gasparo Dlancich	–	1	1	–	1	3
Zorzi Gliubouich	1	3	2	–	–	6
Giuriza Pilizarich	–	1	1	3	1	5
Stogian Schilich	–	1	1	–	–	2
Juiza Agiazouich	–	2	1	–	–	3
Bare Prochich	–	1	1	1	1	4
Vuco Agiazouich	–	1	1	2	3	7
Marco Punos	1	2	2	–	–	5
Andrea Bazcouich	–	2	1	1	1	5
Vido Bazcouich	–	2	1	1	–	4
Luca Dicouich	–	3	2	–	1	6
Zuane Pehrinouich	–	2	2	1	2	7
Zuane Dichouich	–	1	1	1	1	4
Zorzi Agiazouich	–	1	1	–	2	4
Ukupno:	3	30	23	15	22	93

BIOGRAD (<i>Zaravecchia</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Draxissich	–	1	1	–	1	3
Bare Maratou	–	1	1	–	2	4
Zorzi Dlancich	–	4	4	–	1	9
Zuane Miletich	–	1	3	–	–	4
Lucaz Velicich	–	1	1	1	–	3
Vuleta Velicich	–	2	3	–	–	5
Nicolò Lucacich	–	1	2	2	1	6
Marco Radassinouich	–	2	2	1	2	7
Gregorio Radassinouich	–	2	2	–	–	4
Andrea Radassinouich	–	1	2	2	1	6
Elia Ifcouich	–	1	1	2	1	5
Giechussa Radassinoua	–	1	2	–	2	5

BIOGRAD (<i>Zaravecchia</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Gregorio Jurassouich	–	2	3	2	1	8
Vuija Dabanouich	–	1	3	3	–	7
Bolle Cholarouich	–	2	3	2	1	8
Matthio Stulich	1	2	2	1	2	8
Thomaso Ifcouich	–	2	2	–	1	5
Michiel Diuich	–	1	2	–	–	3
Giella Babichia	1	–	1	2	–	4
Cap.o Zorzi Jurassouich	–	1	1	1	2	5
Giacus Vitanouich	–	1	1	–	–	2
Thomaso Gielich	–	1	1	–	1	3
Gregorio Thomich	1	3	3	2	2	11
Peco Thomich	1	2	2	1	–	6
Michiel Gillassou	–	1	1	–	1	3
Vuco Majjch	–	2	2	–	–	4
Zorzi Drascouich	–	2	2	1	1	6
Str.o Zorzi Drascouich	–	2	2	2	–	6
Mile Ostojich	1	1	1	1	–	4
Thomaso Ostojich	–	2	4	–	–	6
Zuanne Bubicich	–	2	3	3	1	9
Matthio Pillizarich	–	1	1	3	1	5
Steffano Pillizarich	–	1	1	2	2	6
Giacomo Pillizarich	1	1	2	–	–	4
Matthio Gielicich	–	3	3	1	2	9
Zorzi Gielicich	–	2	2	1	1	6
Paulo Pillizarich	1	2	1	1	–	5
Paulo Vitanouich	–	1	2	–	1	4
Lucaz Vitanouich	–	1	1	1	1	4
Antonio Vitanouich	–	2	2	–	–	4
Piero Vitanouich	–	1	3	–	–	4
Zuanne Billich	–	4	2	2	1	9
Vido Bubicich	–	1	2	2	–	5
Simon Bubicich	1	1	1	–	2	5
Piero Bubicich	–	2	2	2	1	7
Michiel Radassinouich	–	1	1	2	2	6
Giacomo Giurassouich	–	4	2	1	1	8
Piero Bubouceuich	1	2	1	1	1	6
Marco Magiuzich	–	2	1	–	–	3
Giucco Magiuzich	–	1	2	1	1	5
Cap.o Simon Soddich	–	4	5	1	1	11

BIOGRAD (<i>Zaravecchia</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Draghin	–	1	1	2	–	4
Michiel Jurassouich	–	3	3	1	2	9
Lutia Chagihia	–	–	1	2	1	4
Nicolò Zoijch	–	1	1	–	–	2
Chiara Vuchmanouichia	–	1	1	–	–	2
Mandussa Pehrinouichia	1	–	–	–	–	1
Simon Bugliefcich	–	1	2	1	2	6
Piero Lucacich	1	1	1	1	1	5
Bare Velicich	–	4	2	3	2	11
Zorzi Zmajcich	–	2	2	1	1	6
P. Matthio Paroco	–	1	–	1	–	2
Zuane Cingano	–	2	2	4	–	8
Vule Moresinou	–	1	1	3	–	5
Thomaso Moresinou	–	3	3	–	–	6
Piero Agiazouich	–	1	2	2	1	6
Vuijana Chozliza	–	1	1	–	–	2
Simiza Komich	1	2	2	1	1	7
Matthio Pehrinouich	–	2	2	–	2	6
Matthio Schropeta	1	–	2	–	–	3
Zuane Naghermiza	–	1	2	1	1	5
Raosaf Morlacho	–	2	1	1	–	4
Antonio Vhoda	–	1	1	1	1	4
Matthio Draxissich	–	1	2	2	–	5
Matthio Haluxich	–	1	4	–	–	5
Andrea da Sale	–	1	1	–	–	2
Peruzza	1	–	–	–	–	1
Mag.co d. Gou.r Zorzi Matcouich	–	2	2	–	–	4
Cap.o Michiel Matcouich	–	2	3	5	2	12
Cap.o Thomaso Matcouich	–	3	3	1	1	8
Ukupno:	14	128	148	83	63	436

SV. FILIP I JAKOV (<i>San Filippo e Giacomo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Velicich	–	1	1	2	1	5
Simon Maletich	–	1	3	2	–	6
Simon Cuzenouich	–	2	2	–	–	4
Giacomo Barbarossa	–	3	3	2	2	10
Zuane Galantin	–	2	2	1	–	5

SV. FILIP I JAKOV (<i>San Filippo e Giacomo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Bare Chuxinouich	–	1	3	2	1	7
Vuco Millatouich	–	2	3	–	–	5
Marco Chuxinouich	–	3	1	2	3	9
Matusco Chuxinouich	–	2	3	4	–	9
Juriza Choschich	–	1	2	3	1	7
Zuane Maletich	–	1	3	1	1	6
Luca Tuercouich	–	4	1	2	1	8
Bare Bachinouich	–	1	3	1	3	8
Simon Lucacich	–	2	2	–	–	4
Matthossa Millatouich	–	1	1	2	2	6
Gierca Velicichia	–	–	1	–	2	3
Ukupno:		28	36	25	21	110

TURANJ (<i>Toretta de Marco</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Staglicich	–	3	4	1	1	9
Steffano Togliancich	–	1	2	1	1	5
Piero Fracassof	–	1	2	–	–	3
Vucas Boglich	–	1	1	1	2	5
Juiza Boglich	–	1	2	1	–	4
Carlo Bosco	–	1	1	–	–	2
Matthessa Micich	–	1	2	2	1	6
Radan Milatouich	–	3	1	1	4	9
Michiel Radobeglia	–	1	1	2	1	5
Matthio Barbarossa	–	1	1	1	2	5
Piero Bichich	–	2	2	–	–	4
Thomaso Morouich	–	1	1	3	–	5
Baressa Berxissich	–	2	2	1	2	7
Peccan Choschich	–	2	1	2	3	8
Matthio Defratar	–	3	2	3	1	9
Antonio Debanich	–	1	2	2	–	5
Matthio Palichuchia	–	2	–	–	–	2
Andrea Micich	–	4	3	–	2	9
Giacouiza Zecichia	–	–	1	2	1	4
Zuane Mihaglieu	–	1	2	–	–	3
Baba Gielena	–	–	2	–	1	3
Lorenzo Boscouch	–	1	1	4	–	6
Zorzi Stancouch	–	2	2	–	2	6
Matthessa Milatouich	–	3	3	4	3	13

TURANJ (<i>Toretta de Marco</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Ruxich	–	1	1	6	1	9
Thomalin Ruxich	–	3	2	–	–	5
Elena Maruncichia	–	1	3	2	–	6
Zorzi Missulich	–	3	3	–	–	6
Zorzi Soddich	1	4	6	1	–	12
Zuane Milatouich	1	5	3	4	2	15
Matthio Maletich	–	1	1	2	1	5
Zorzi Staglicich	–	1	2	1	1	5
Matthio Dragnich	–	2	2	4	3	11
Zuane Bausseuich	–	2	4	1	3	10
Simon Milatouich	–	1	2	5	–	8
Andrea Milatouich	–	1	2	–	–	3
Baran Milatouich	–	2	1	–	–	3
Simon Missulich	–	1	1	2	2	6
Marco Zojch	–	2	2	4	–	8
Piero Budanouich	–	1	1	1	1	4
Zorzi Ozrinouich	1	–	3	3	–	7
Zuane Matugl	–	3	3	1	1	8
Constantin Greco	–	1	1	3	2	7
Baba Mariza	1	–	–	–	–	1
Ukupno:	4	73	84	71	44	276

SUKOŠAN (<i>San Cassan</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Miloseuich	2	4	3	2	2	13
Zuane Gracalich	–	2	3	1	–	6
Simon Gracalich	–	3	2	2	1	8
Vido Nadahnich	–	2	3	–	1	6
Nicolò Nadihnich	–	1	3	–	–	4
Zuane Chossinoga	–	3	1	1	2	7
Marco Nouoselich	–	2	2	–	2	6
Steffano Nouoselich	1	1	2	–	–	4
Luca Letina	–	1	1	–	2	4
Thomaso Bilobradich	–	1	3	1	–	5
Zuane Chrechich	–	5	4	4	2	15
Zorzi Raspouich	–	4	5	1	3	13
Simon Boccarich	–	1	–	1	1	3
Paulo Arbanassouich	–	1	1	1	–	3

SUKOŠAN (<i>San Cassan</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Rado Milosseuich	–	1	2	1	2	6
Thomaso Milosseuich	–	4	3	1	2	10
Piero Chrechich	–	4	7	4	3	18
Zorzi Marinouich	–	1	2	1	–	4
Zorzi Jagnicich	–	1	2	–	–	3
Zuane Bicich	–	2	1	–	4	7
Andrea Chrechich	1	1	2	1	–	5
Matthio Chrechich	–	2	1	–	–	3
Piero Cichich	–	2	4	2	–	8
Matthio Cichich	–	2	3	1	–	6
Zuane Smoglich	–	5	4	–	1	10
Vucas Pauinouich	–	2	2	–	2	6
Vucas Brignich	–	1	2	–	–	3
Zorzi Brignich	–	1	2	1	–	4
Simon Baressich	–	2	1	1	–	4
Juanis Vicinouich	–	2	2	2	–	6
Matthio Sassinich	–	5	2	–	1	8
Paulo Sassinich	–	3	2	–	2	7
Vucas Malicich	–	2	1	–	–	3
Zorzi Matossich	–	4	6	6	8	24
Maddalena Perichia	–	2	2	–	–	4
Nicolò Dianouich	–	1	3	–	–	4
Nicolò Gracalich	1	2	2	–	–	5
Paulo Vuchsich	–	1	1	1	1	4
Piero Bugarin	–	1	2	–	2	5
Matthio Sibenzan	–	2	3	1	1	7
Gregorio Smoglich	–	2	2	–	–	4
Gasparo Vehich	–	1	1	–	–	2
Vucas Sisichich	–	2	1	2	2	7
Milos Thomassouich	–	1	1	2	2	6
Martin Sibenzan	–	1	1	1	–	3
Zuane Vgrinich	–	1	2	–	2	5
Zuane Cilban	–	1	1	–	1	3
Mariza Morlacha	–	–	1	2	–	3
Zorzi Turcouich	–	1	–	1	–	2
Piero Pizenich	–	1	1	1	1	4
Marco Smoglich	–	1	1	1	–	3
Francesco Arbanassouich	–	1	1	2	1	5
Antonio Stamati	–	1	1	1	2	5

SUKOŠAN (<i>San Cassan</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Antonio Schiaounouich	–	2	1	1	1	5
Ukupno:	5	103	112	51	57	328

BIBINJE (<i>Bibigne</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Gregorio Pigliussich	–	2	2	1	1	6
Vučcho Pigliussich	–	2	2	2	–	6
Luca Jadressich	–	1	1	4	2	8
Matthio Loenicich	–	1	2	–	1	4
Matthio Berzouich	–	1	1	3	2	7
Elena Berzouichia	–	2	2	–	–	4
Martin Berzouich	–	1	1	3	5	10
Gregorio Marghitich	–	1	2	2	–	5
Simon Marghitich	–	2	2	–	–	4
Vido Marghitich	–	1	2	1	1	5
Piero Marghitich	–	1	1	3	–	5
Nicolò Simichieuich	–	1	2	2	–	5
Catussa Perhatoua	–	–	1	2	2	5
Piero Simichieu	–	2	4	–	1	7
Steffano Berzouich	–	2	2	–	2	6
Pietro Jadressich	–	3	2	2	–	7
Pietro Marghitich	–	4	2	2	1	9
Zuane Marghitich	–	3	2	3	2	10
P. Simon Simunich	–	2	1	1	–	4
Nicolò Ostojich	–	1	1	2	2	6
Antonio Marghitich	–	3	2	–	–	5
Gieronimo Marghitich	–	1	3	2	–	6
Zuane Ambrosich	–	1	5	–	–	6
Simon Stojmilouich	–	1	1	1	–	3
Zuane Spadinich	–	1	2	1	–	4
Simon Spadinich	–	1	1	3	3	8
Zuane Stojmilouich	–	1	1	1	4	7
Nicolò Stojmilouich	–	3	2	2	3	10
Matthio Donich	–	1	2	1	3	7
Elena Zotta	1	–	–	–	–	1
Ukupno:	1	46	54	44	35	180

DRAČEVAC ZADARSKI (<i>Malpaga</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Thomaso Cossinoga	–	3	2	1	1	7
Gregorio Pedota	–	2	3	1	–	6
Simon Figlin	–	1	2	–	–	3
Marin Radulouich	–	1	1	1	1	4
Simon Simaghich	–	2	3	–	–	5
Luca Hlapcich	–	1	1	1	–	3
Zuane Gugnich	–	1	1	–	–	2
Piero Gugnich	1	2	2	–	–	5
Zuane Statiriza	–	1	1	–	–	2
Paulo Deuich	–	1	1	–	–	2
Dojmo da Spalato	–	1	1	–	–	2
Piero Cossouaz	–	1	1	–	1	3
Marian Spalato	–	1	1	–	–	2
Gliubiza Hlapcichia	–	–	1	2	1	4
Zuane Bologna	–	1	1	–	1	3
Andrea Macaran	2	–	1	–	–	3
Chiara Sissina	–	–	1	1	3	5
Zuane Deuich	–	3	3	–	–	6
Jaghiza Jercasseua	–	–	1	–	1	2
Lorenzo Pagian	1	1	1	1	–	4
Zuane Marussich	–	1	1	–	–	2
Chagia Jercasseua	–	–	1	–	–	1
Marco Vodopia	–	3	3	1	–	7
Simon Matcouicin	–	1	3	2	–	6
Gregorio Barbassich	–	1	2	2	–	5
Simon Schiacich	1	2	1	1	–	5
Matthio Schiacich	–	2	2	2	2	8
Nicolò Chossouaz	–	3	3	–	1	7
Simon Vrancich	–	1	1	1	–	3
Thomaso Pecchich	–	1	1	1	2	5
Vuco Pechich	–	1	1	3	–	5
Matthio Zorich	–	2	3	–	–	5
Andrea Hergouaz	–	1	1	–	–	2
Margarita Basiniza	–	1	4	1	–	6
Matthio Radulouich	–	1	1	1	–	3
Mihat Stancouich	–	2	1	–	–	3
Paulo Stancouich	–	1	1	–	–	2
Zorzi Chossouaz	–	1	2	–	–	3
Martin Deuich	1	2	–	–	–	3

DRAČEVAC ZADARSKI (<i>Malpaga</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Andrea Deuich	1	1	2	1	–	5
Zuane Ceruar	–	3	4	2	3	12
Seco Juricichia	–	–	2	3	1	6
Thomaso Barbassich	–	1	1	1	–	3
Luca Osip	–	1	1	1	–	3
Matthio Milcouich	1	3	–	–	–	4
Piero Vucouich	–	2	3	1	1	7
Paulo Chalenich	–	1	1	2	–	4
Zuane Radulouich	–	1	1	–	–	2
Michiel Vissich	–	1	1	–	–	2
P. Simon Parocho	–	1	–	–	–	1
Chiara Vuchsichia	–	–	1	1	–	2
Paulo Jurissich	–	1	4	–	–	5
Matthio Scariza	–	2	–	1	–	3
Gregorio Miglcouich	–	1	1	1	1	4
Ukupno:	8	69	83	37	20	217

PUNTAMIKA (<i>Pontamicha</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Vuco Moguseuich	–	1	2	2	1	6
Andrea Mihatou	–	2	2	–	–	4
Mariza Sibenzana	–	1	2	–	1	4
Zorzi Cerodol	1	3	2	1	1	8
Gasparo Bigliach	–	3	2	2	2	9
Zorzi Sibezanin	–	2	2	2	2	8
Matthio Marojich	–	1	1	–	–	2
Ukupno:	1	13	13	7	7	41

DIKLO (<i>Diclo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Matthio Hrabrich	–	2	2	2	1	7
Simon Vuchichieuich	–	1	1	2	–	4
Gasparo Vissich	–	4	4	1	1	10
Zuane Jadressich	–	1	1	2	–	4
Thomaso Vuchichieuich	–	1	1	2	–	4
Gielina Sichletina	–	1	2	–	–	3
Matthio Batalich	–	1	2	2	–	5
Matthio Boxichieuich	–	1	1	–	1	3

DIKLO (<i>Diclo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Simon Pontamicha	–	3	1	1	2	7
Paulo Rimanich	–	1	1	–	–	2
Martin Rimanich	–	1	1	–	1	3
Thomaso Granzarich	–	2	4	1	2	9
Mariza Granzarich	–	2	2	2	1	7
Giacomo Dichlich	–	1	1	1	–	3
Matthio Spalato	–	1	2	2	–	5
Ukupno:	–	23	26	18	9	76

KOŽINO (<i>Cossinosello</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Martin Vicinouich	–	2	2	2	2	8
Luca Pertouich	–	2	1	–	–	3
Giacomo Martincich	–	1	1	3	–	5
Giacomo Vranessich	–	1	1	2	1	5
Gregorio Rahich	–	3	1	–	–	4
Mihat Siccich	–	2	3	–	1	6
Zuane Pussich	–	1	1	1	3	6
Rogia Pussichia	–	–	2	2	1	5
Piero Siccich	–	1	1	–	–	2
Paulo Billou	–	2	1	1	–	4
Bariza Millatouichia	–	–	2	–	–	2
Michiel Vellanouich	–	1	1	2	2	6
Vido Vellanouich	–	2	1	2	2	7
Simon Berzagia	–	3	3	–	–	6
Paulo Pussich	–	1	1	2	1	5
Zuane Vitcouich	–	1	1	1	1	4
Cattarina Vellanouichia	–	–	2	–	–	2
Giuriza Vellanouich	–	1	1	1	–	3
Gregorio Vellanouich	–	2	2	2	2	8
Gregorio Missulich	–	1	1	–	2	4
Zuane Dlanichich	–	3	4	–	2	9
Mara Pussichia	–	1	3	–	–	4
Jurassin Pussich	–	1	1	2	1	5
Ukupno:	–	32	37	23	21	113

BARTULAC (<i>San Bortholameo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Martin Salessa	–	1	2	2	2	7
Nicolò Xilla	–	–	4	1	–	5
Matthio Baijchinouich	–	1	1	–	–	2
Zuane Gusich	–	1	2	–	1	4
Marco Cucrouich	–	3	3	–	–	6
Aniza Pussichia	–	–	4	–	–	4
Ukupno:	–	6	16	3	3	28

PETRČANE (<i>Peterzane</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Marco Gusich	–	2	1	1	–	4
Michiel Lissicich	–	1	2	–	–	3
Nicolò Nemarich	–	1	2	–	1	4
Zuane Radosseuich	–	2	2	2	–	6
Gregorio Baijcinouich	–	1	1	–	2	4
Vučcho Baijcinouich	–	2	1	1	1	5
Simon Baijcinouich	–	2	2	2	2	8
Nicolò Hrabrich	–	3	1	1	–	5
Vučcho Grubich	–	1	2	2	–	5
Ukupno:	–	15	14	9	6	44

GLUPAVAC (<i>Glupauci</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Zorzi Paijch	–	1	2	–	1	4
Zuane Millotinouich	–	3	1	2	1	7
Paulo Dichlich	–	2	1	1	2	6
Simon Čacinouich	–	3	4	2	–	9
Dore Deuenesichia	–	2	2	1	3	8
Piero Deuenesich	–	1	2	1	1	5
Ukupno:	–	12	12	7	8	39

BOKANJAC (<i>Bocagnazzo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Piero Chalenich	–	1	1	–	1	3
Michiel Racich	–	1	1	–	1	3
Simon Pigliussich	–	1	1	2	2	6
Vuco Merzlich	–	2	1	–	–	3

BOKANJAC (<i>Bocagnazzo</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Piero Mahadich	–	1	2	–	–	3
Antonio Mahadich	–	1	1	1	1	4
Antonio Rupinouich	–	1	2	1	1	5
Juriza Gugnich	–	1	2	1	–	4
Pece Stojmilouich	–	2	2	1	–	5
Piero Merchich	–	1	4	3	–	8
Zuane Mestrouich	–	1	1	2	1	5
Bare Čaulouich	1	3	4	3	3	14
P. Simon Capelano	1	–	1	–	–	2
Paulo Ruxich	–	1	1	2	–	4
Anastasia Mestrouichia	–	–	1	–	2	3
Zorzi Čuranich	–	1	1	2	–	4
Zorzi Stojmilouich	–	2	2	1	–	5
Thomaso Spalato	–	2	3	1	1	7
Steffano Sanadich	–	1	1	2	–	4
Paulo Surgatouich	–	4	4	2	1	11
Vido Lachustrich	–	1	3	1	1	6
Zuane Ruxich	–	1	3	–	–	4
Lutia Surgatouichia	1	–	–	1	1	3
Paulo Derescouich	–	1	2	–	–	3
Simon Čuranich	–	1	3	–	–	4
Vucas Ratarouich	–	1	3	–	–	4
Mile Sanadich	–	1	3	1	–	5
Michiel Čuranich	–	3	3	2	–	8
Gregorio Mahadich	–	1	2	–	–	3
Simon Mesnich	–	3	3	3	2	11
Zorzi Ratajich	1	1	2	1	1	6
Zuane Radassinouich	–	1	1	4	–	6
Zorzi Cuitulich	–	1	3	–	–	4
Simon Marojich	–	1	1	–	2	4
Antonio Gugnich	–	2	2	–	1	5
Ukupno:	4	46	70	37	22	179

GRUHE (<i>Grusi</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Bare Stojcich	–	4	2	–	1	7
Zuane Morlacho	–	2	2	3	–	7
Giurassin Zojich	–	1	1	2	–	4

GRUHE (<i>Grusi</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Zorzi Derpich	–	3	2	2	1	8
Marco Miletich	1	2	2	2	1	8
Zuane Chijrin	–	1	2	1	1	5
Lutia Liacha	–	–	1	1	1	3
Elena Jugina	–	–	2	1	1	4
Zuane Lochich	–	1	1	2	2	6
Vido Bagata	–	1	3	–	–	4
Simon Haranzich	–	2	–	–	1	3
Zorzi Millutouich	1	1	–	–	–	2
Antonio Morlaco	–	1	1	–	–	2
Grubissa Dichlich	–	2	3	–	1	6
Bare Marelich	–	2	2	–	–	4
Martin Marelich	–	2	2	3	1	8
Matthio Dibalich	–	1	2	1	–	4
Vido Cuitanich	–	2	1	–	2	5
Andrea Chernpotich	–	2	4	1	–	7
Piero Chersulouich	–	2	3	–	–	5
Marco Rahich	–	2	2	2	2	8
Luca Racich	–	1	3	1	2	7
Marco Chersulouich	–	1	1	3	–	5
Gregorio Liach	–	3	3	–	1	7
Martin Dudich	–	2	3	1	3	9
Maliza Celetichia	–	3	1	–	–	4
Gliuba Celetichia	–	–	2	2	2	6
Matthio Sibenzan	–	1	3	2	1	7
Giacomo Siglianouich	–	2	–	–	–	2
Simon Radanouich	–	3	2	–	1	6
Paulo Haranzich	1	3	3	–	3	10
Simon Ruxich	–	1	1	2	1	5
Matthio Ruxich	–	2	3	1	1	7
Zorzi Milatouich	–	1	2	1	–	4
Zuane Nuncouich	–	3	3	2	1	9
Bugia Čulichia	–	–	1	–	3	4
Thomaso Radulouich	–	1	1	1	1	4
Paulo Ruxich	–	1	2	1	2	6
Marco Ladich	–	2	3	1	1	7
Giurassin Pagliarich	–	1	1	1	2	5
Zorzi Granzarich	–	3	1	1	–	5
Steffano Marelich	–	3	1	–	–	4

GRUHE (<i>Grusi</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Nicolò Rudeglic	–	1	1	–	–	2
Michiel Zobanouich	–	2	1	1	1	5
Piero Dabun	–	1	3	–	–	4
Zuane Mischich	–	1	2	1	1	5
Gregorio Marzolic	–	1	1	2	1	5
Martin Bicich	–	1	2	–	1	4
Vucho Sirich	–	1	1	–	1	3
Aniza Struxina	–	2	2	–	–	4
Michiel Bassotouich	–	1	2	–	–	3
Maddalena Gielacichia	–	2	1	1	–	4
Draga Xifcouichia	–	1	1	–	–	2
Elena Duxichia	–	–	1	–	–	1
P. Zuane Parocho	–	1	–	–	–	1
Michiel Bagat	–	1	2	–	–	3
Zorzi Vertacich	–	1	1	–	–	2
Andrea Ladich	–	1	1	–	–	2
Perca Malessichia	–	–	1	–	–	1
Rade Racichia	–	1	1	1	–	3
Simon Racich	–	3	2	–	4	9
Thomaso Marzolic	–	2	1	2	2	7
Zuane Hezich	–	–	2	2	1	5
Aniza Houergliza	–	–	1	–	1	2
Zuane Vissich	–	1	1	2	–	4
Lorenzo Mamenich	–	1	1	1	1	4
Cuitcho Morlacho	–	1	2	–	–	3
Andrea Caraga	–	1	1	2	1	5
Mariza Raduglieuichia	–	–	3	1	1	5
Vuco Carlouich	–	1	2	–	1	4
Luce Vuchsanoua	–	–	1	1	–	2
Aniza Serpaglca	–	–	2	–	–	2
Ukupno:	3	102	124	61	59	349

LJUBAČ (<i>Gliuba</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Matthio Nadihnich	–	2	2	2	3	9
Matthio Bauseuich	–	–	–	1	1	2
Steffano Thomazetouich	–	4	3	1	2	10
Martin Radulouich	–	2	3	3	5	13
Gregorio Billulouich	–	1	1	2	3	7

LJUBAČ (<i>Gliuba</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Gregorio Čurelich	–	3	2	2	3	10
Steffano Jazulouich	–	1	4	2	3	10
Paulo Mitrouich	–	1	1	–	1	3
Zuane Perchouich	–	1	1	2	–	4
Matthio Cholunich	–	1	2	1	2	6
Antonio Čurelich	–	1	1	1	–	3
Andrea Chuglian	–	1	1	–	–	2
Andrea Radulich	–	1	1	–	–	2
Gregorio Chorchut	–	2	2	1	1	6
Andrea Calich	–	3	3	4	1	11
Paulo Babichich	–	3	2	1	2	8
Simon Dusseuich	–	2	1	2	–	5
Zuane Siucevich	–	1	1	2	–	4
Zorzi Ostrilich	–	1	3	2	2	8
Giacomo Marinouich	–	1	1	1	–	3
Piero Bogaucich	–	3	2	–	–	5
Bartholo Milessich	–	1	2	2	1	6
Nicolò Ostrilich	–	1	1	1	–	3
Gregorio Ostrilich	–	3	2	–	–	5
Zuane Sorich	–	1	1	–	–	2
Michiel Puh	–	3	1	1	–	5
Luca Suxiča	–	2	1	–	–	3
Vučcho Suxiča	–	1	1	2	1	5
Zuane Sugarich	–	1	1	4	–	6
Matthio Cobancich	–	2	1	1	–	4
Zuane Vojjuodich	–	1	1	–	–	2
Piero Pauich	–	1	2	1	–	4
Zuane Bajcinouich	–	2	2	1	1	6
Gregorio Pauich	–	3	3	2	2	10
Juiza Najcinouich	–	4	2	3	2	11
Paulo Pauich	–	3	3	1	3	10
Piero Babicich	–	2	2	1	–	5
Luca Bollulouich	–	1	1	1	1	4
Nicolò Jazulouich	–	3	2	1	2	8
Andrea Thomicich	–	1	1	–	–	2
Matthio Vranessich	–	3	2	2	2	9
Matthio Babicich	–	2	2	2	1	7
Paulo Storebrina	–	1	2	–	–	3
Radich Nadihnich	–	5	3	3	–	11

LJUBAČ (<i>Gliuba</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Jurat Notolijn	–	2	1	–	–	3
Piero Suxiça	–	2	1	2	1	6
Martin Percouich	–	1	1	4	1	7
Matthio Zeç	–	2	2	2	–	6
Matthio Percouich	–	1	1	4	1	7
Matthio Mastogognich	–	2	1	–	–	3
Piero Vladussich	–	4	3	3	–	10
Marco Çulinouich	–	2	1	3	1	7
Milin Marussich	–	1	1	–	1	3
Vido Smolich	–	1	1	–	3	5
Matthio Smolich	–	1	3	–	–	4
Cuita Hmuchia	–	–	1	–	1	2
Vuco Simunouich	–	2	2	–	2	6
Zorzi Biloberch	–	1	1	1	3	6
Matthio Voijuodich	–	1	2	–	2	5
Zuane Zrinschi	–	3	2	–	–	5
Stogian Tuercouich	–	1	2	–	–	3
Zuane Bribirich	–	1	1	–	–	2
Cuitcho Mastogognich	–	2	3	2	–	7
Andrea Prassicich	–	1	1	1	1	4
Vucheglia Baricin	–	1	2	–	–	3
Vuch Rasgneuich	–	1	1	–	3	5
Andrea Percouich	–	2	1	–	1	4
Thomiza Hazinouich	–	2	3	2	2	9
Surco Poropatic	–	1	1	2	–	4
Christofforo Arbesan	–	1	1	–	1	3
Ukupno:	–	123	120	83	69	395

PUNTA LJUPČA (<i>Ponta di Gliuba</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Matthio Lechich	–	2	2	–	1	5
Franco Lilich	–	2	1	3	1	7
Matthio Lilich	–	1	1	1	–	3
Vuchman Lilich	–	1	1	2	2	6
Maddalena Sarichia	–	–	1	1	2	4
Elena Matacouichia	–	1	2	–	2	5
Zorzi Jurlina	–	1	1	–	2	4
Vuchovoj Morlaco	–	1	2	2	1	6
Vlajslau Morlaco	–	3	2	2	–	7

PUNTA LJUPČA (<i>Ponta di Gliuba</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Zuane Clarich	–	1	1	1	–	3
Maddalena Vassaroua	–	1	1	–	1	3
Piero Bosancich	–	2	1	–	–	3
Elena Bosancichia	–	–	1	1	1	3
Ukupno:	–	16	17	13	13	59

RAŽANAC (<i>Rasanze</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Zorzi Bralich	–	1	3	2	1	7
Giurich Jouich	–	3	4	–	1	8
Paulo da Xegar	–	2	3	1	3	9
Antonio Jouich	–	1	2	–	1	4
Andrea Muhich	–	3	2	1	1	7
Gregorio Muhich	–	2	3	1	4	10
Piero Jouich	–	3	2	1	1	7
Piero Paliarich	–	1	1	1	–	3
Vucas Ferletich	–	1	1	1	3	6
Gregorio Vodizanin	–	1	1	–	2	4
Zuane Radoeulich	–	1	1	2	3	7
Nicolò Sichiriza	–	2	4	–	–	6
Andrea Gruban	–	3	3	–	–	6
Zuane Gherchignich	–	2	1	3	2	8
Nicolò Vgarcouich	–	2	2	–	1	5
Guozden Smoglianouich	–	2	2	–	–	4
Raosaf Vgarcouich	–	2	2	4	2	10
Gregorio Lalosseulich	–	1	2	3	–	6
Matthio Schuglich	–	2	1	3	1	7
Aniza Dresgnanina	–	1	2	–	–	3
Čuca Radoeua	–	–	1	2	1	4
Martin Billoeulich	–	2	3	3	–	8
Steffano Schulich	–	1	1	1	2	5
Stanissaua Vgarcouich	–	1	1	–	1	3
Janco Vgarcouich	–	1	1	–	–	2
Vido Chuglianouich	–	2	1	1	1	5
Zorzi Ostojjch	–	2	3	1	2	8
Raosaf Chouaz	–	2	2	–	2	6
Radoe Vuijcich	–	3	2	2	1	8
Paulo Jauersco	–	3	2	–	1	6

RAŽANAC (<i>Rasanze</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Giacomo Haxia	–	1	2	1	2	6
Vido Vergogna	–	3	3	–	–	6
Milich Boghetich	–	3	2	–	2	7
Zorzi Perxichlas	–	2	2	–	–	4
Zuane Piauich	–	2	4	4	2	12
Mirosaf Ličanin	–	1	1	2	–	4
Luca Petcouich	–	2	1	1	3	7
Piero Marelich	–	3	3	1	–	7
Nicolò Lalosseuich	–	2	3	1	1	7
Zuane Schulich	–	2	1	2	2	7
Nicolò Vgarcouich	–	1	1	1	–	3
Voijn Ličanin	–	1	1	–	–	2
Zorzi Baijcinouich	–	1	2	–	1	4
Ukupno:	–	77	85	46	50	258

POSEDARJE (<i>Possedaria</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Mede Hodacouich	–	1	2	1	2	6
Michiel Strojnich	–	1	1	–	–	2
Thomaso Lolich	–	1	1	3	–	5
Raosaf Vgarcouich	–	1	1	–	–	2
Maras Miggneuich	–	1	1	2	1	5
Milos Braijcouich	–	1	1	1	3	6
Cattarina Costojchia	–	–	1	–	–	1
Steffano Holich	–	2	2	–	–	4
Vido Hoglich	–	2	2	1	–	5
Paulo Dubraucich	–	3	2	–	–	5
Simon Ostojich	–	1	2	–	2	5
Zorzi Choletich	–	1	1	–	1	3
Zuane Galessich	–	1	1	2	1	5
Lorenzo Viggneuich	–	1	1	2	2	6
Martin Pleticossich	–	1	1	1	–	3
Simon Galessich	–	1	3	–	1	5
Elia Braijch	–	2	1	2	2	7
Steffano Vmiglienouich	–	1	1	2	–	4
Michiel Vmiglienouich	–	1	1	1	1	4
Marco Vuchchagouich	–	2	3	–	–	5
Nicolò da Istria	–	1	1	–	–	2
Marin Martinouich	–	1	1	4	1	7

POSEDARJE (<i>Possedaria</i>)						
Glava obitelji	Starci	Muškarci	Žene	Dječaci	Djevojčice	Ukupno
Vucho Vmiglienouich	–	1	1	1	–	3
Vido Martinouich	–	1	1	1	1	4
Andrea Oplanich	–	1	1	–	2	4
Andrea Jadrouich	–	1	2	–	–	3
Martin Vuiaouich	–	1	1	1	1	4
Simon Jossich	–	1	1	1	–	3
Thomaso Rubcich	–	2	1	1	2	6
Gregorio Vojjch	–	4	2	–	–	6
Filippo Vmiglienouich	–	1	1	3	4	9
Luca Bosnacich	–	1	1	–	1	3
Kadia Jurgieuich	–	2	3	1	1	7
Zorzi Millatouich	–	1	2	1	2	6
Bose Lecchich	–	1	1	1	2	5
Piero Barichieuich	–	1	1	2	1	5
Marco Hodacouich	–	1	1	–	2	4
Piero Zrinschi	–	2	1	–	–	3
Matthio Buhouaz	–	1	3	–	1	5
Thomaso Čulinouich	–	2	2	1	–	5
Vuchman Thomaseuich	–	3	1	1	1	6
Ukupno:	–	55	58	37	38	188

PRILOG 2. Preslik posljednjeg folija popisa stanovništva iz 1610. godine (Izvor: Biblioteca del Museo Correr Venezia, *Codice Cicogna*, ms. 3112, fasc. 2.)

Vicini Nodidajam Dole Pura Tura.

<i>Castellana</i>	3	30	23	15	22
<i>Zaccarobin</i>	14	128	148	83	63
<i>S.^a Margherita Giac.^{to}</i>		28	30	25	21
<i>Porta de Muro</i>	4	73	84	71	78
<i>S.^a Cassia</i>	5	103	112	51	57
<i>Bibione</i>	1	40	54	44	35
<i>Malpaga</i>	8	69	83	37	20
<i>Pontamiera</i>	1	13	13	17	7
<i>Dielo</i>		23	26	18	9
<i>Corinosello</i>		42	37	23	21
<i>S.^a Bartolomea</i>		6	16	5	3
<i>Podotane</i>		15	14	9	6
<i>Glupanci</i>		12	12	7	8
<i>Bocognallo</i>	4	46	70	37	22
<i>Giusi</i>	7	102	124	61	59
<i>Gluba</i>		123	120	83	69
<i>Porta di Gluba</i>		16	17	13	13
<i>Rasante</i>		77	85	46	50
<i>Pondania</i>		55	58	37	38
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> 43 / 997 / 1132 / 670 / 667 / </div>					

PRILOG 3. Broj stanovnika tijekom 16. stoljeća u Zadru, na njegovu kopnenom dijelu i na zadarskim otocima prema izvješćima zadarskih rektora.*Broj stanovnika u Zadru*

Godina	Broj stanovnika	Muškarci	Žene	Starci i nesposobni	Muška djeca	Ženska djeca	Djeca	Vojnici
1543.	6300	2600	–	–	–	–	–	–
1581.	5410	1268	2250	115	891	886	–	–
1593.	5814	1156	2370	181	1048	893		193
1594.	6085	920	2370	180	–	–	1950	665
1596.	5390	1432	2335	74	886	663	–	400
1598.	5200	1160	2320	131	877	716	–	–

Broj stanovnika na zadarskom kopnenom dijelu

Godina	Broj stanovnika	Muškarci	Žene	Starci i nesposobni	Muška djeca	Ženska djeca	Djeca	Vojnici
1543.	2800	800	–	–	–	–	–	–
1586.	3078	–	–	–	–	–	–	–
1593.	2314	505	663	34	559	553	–	–
1594.	2319	510	665	34	–	–	1112	–
1596.	2157	552	712	33	652	608	–	–
1598.	2972	640	855	50	670	718	–	–

Broj stanovnika na zadarskim otocima

Godina	Broj stanovnika	Muškarci	Žene	Starci i nesposobni	Muška djeca	Ženska djeca	Djeca	Vojnici
1543.	3600	1050	–	–	–	–	–	–
1593.	5646	1123	1821	317	1170	1215	–	–
1594.	5250	910	1829	140	–	–	2385	–
1596.	6170	1190	2034	391	1400	1155	–	–
1598.	6235	1110	2088	427	1396	1224	–	–

Zdenko DUNDOVIĆ

THE CENSUS OF THE LAND AREA OF ZADAR FROM 1610

SUMMARY

The paper deals with the census of the land area of Zadar from 1610 kept in the library of the Biblioteca del Museo Correr in Venice. The census was correlated with the 1608 statistics published by Roman Jelić. The taker of both censuses is the same person. Comparing the censuses published so far in Croatian historiography and doing their analysis and synthesis, we made a hypothesis that the Venetian Rectors in the Dalmatian communes were mainly responsible for carrying them out. The article also concludes that, at least for the Zadar area, censuses were regularly conducted every other year. Their purpose was to give an insight into the number of males fit for military service on whom the Venetian authorities could count at wartime. Given that a census included the names of the household holders and the number of members of each family, the 1610 census of the Zadar area is an important historical source for studying the onomastics, demographic trends and population migration in the area during the 16th and 17th century.

Keywords: census, 17th century, Zadar area, migration, demography.

